БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 111 (17.989). ● 14 май 1981 йил, пайшанба ● Баҳоси 2 тийин.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети «1981 йилда ҳосилни йиғиштириб олиш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва ем-хашак тайёрлашни ҳамда 1981/82 йил даврида чорва қишловини муваффақиятли ўтказишни таъминлаш юзасидан қўшимча тадбирлар тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети 1981 йилда ҳосилни йиғиштириб олиш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, юқори сифатли дағал ва ширали озуқа тайёрлашни ўз вақтида ўтказиш ҳамда чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш мақсадида иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари ва Министрлар Советлари, СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, СССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги, СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, СССР «Госкомсельхозтехника»си, СССР Тайёрлаш министрлиги, СССР Озиқ-овқат саноати министрлиги, «Центросоюз», ўлка, область ва район партия комитетлари, автоном республикаларнинг Министрлар Советлари ва халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари, маҳаллий қишлоқ хўжалик органлари, колхозлар, совхозлар ва тайёрлов ташкилотларининг раҳбарлари зиммасига 1981 йилда ҳосилни йиғиштириб олиш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва ем-хашак тайёрлашга ўз вақтида ҳозирлик кўришни, шунингдек 1981/82 йил даврида чорва қишловини муваффақиятли ўтказишни таъминлаш мажбуриятини юкладилар. Бунинг учун:

(Давоми учинчи бетда).

ҚУРИЛИШ ИШЛАРИНИ ЗАРБДОР СУРЪАТ ВА ЮКСАК СИФАТ БИЛАН ОЛИБ БОРАМИЗ

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Д. АШУРОВ

Д. А. ЗАЗУЛИН

М. ҚИЛИЧЕВ

Н. Х. ҚЎЧҚОРОВ

Р. МЎЛДАНОВ

У. ПОЛВОННИЕЗОВ

А. РИВОЖИДДИНОВ

А. А. РОН

Т. О. САМИҒОВ

Л. Г. ТОКАРЧУК

И. Н. ҲАБИБОВ

Ф. Н. ҲАЙИТОВ

М. С. ҲАКИМОВ

Ҳ. ХЎЖАЕВ

Ф. Ф. ШАЙДУЛЛИН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

ЎН БИРИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКДА ИККИ БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАННИ БАЖАРИШ СОҲАСИДА РЕСПУБЛИКА ҚУРИЛИШ ВА МОНТАЖ ТАШКИЛОТЛАРИ ИЛҒОРЛАРИНИНГ ТАШАББУСИ ТЎҒРИСИДА

Қурилиш ишлаб чиқариши илғорлари — «Фарғонаоблколхозстрой» трестига қарашли комплекс бригадасининг бошлиғи ўртоқ Деҳқонбой Ашуров, «Узбекшахтострой»нинг Ангрендаги трести ғишт терувчилар бригадасининг бошлиғи ўртоқ Дмитрий Андреевич Зазулин, Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига қарашли «Туямуюнгидрострой» бошқармаси экскаваторчилар бригадасининг бошлиғи ўртоқ Мадёр Қиличев, Наманагандаги 9-трест пардозловчилар бригадасининг бошлиғи Неъматилла Худайбердиевич Қўчқоров, «Джизакстепстрой»га қарашли «Бустонводстрой» тресги скреперчилар бригадасининг бошлиғи ўртоқ Рисқул Мўлданов, «Каракалпакирсовхозстрой» бошқармаси экскаваторчилар бригадасининг бошлиғи ўртоқ Урганчбой Полвонниёзов, Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигига қарашли 15-трест комплекс бригадасининг бошлиғи ўртоқ Абдуаҳат Ривожиддинов, «Голодностепстрой»га қарашли «Янгиерводстрой» трестининг бульдозерчиси ўртоқ Александр Антонович Рон, «Главташкенстрой»га қарашли 12-трест комплекс бригадасининг бошлиғи ўртоқ Тўлқин Орипович Самиғов, «Тэшметрострой» тресги проходкачилар бригадасининг бошлиғи ўртоқ Леонид Григорьевич Токарчук, Бухородаги 20-трест комплекс бригадасининг бошлиғи ўртоқ Исмоил Нурович Ҳабибов, Сурхондарёдаги 11-трест комплекс бригадасининг бошлиғи Фарҳод Нормаматович Ҳайитов, «Каршистрой» комплекс бригадасининг бошлиғи ўртоқ Мели Самадович Ҳакимов, «Андижанводстрой» тресги скреперчилар бригадасининг бошлиғи ўртоқ Ҳошим Хўжаев ва 93-махсус трест монтажчи слесарлар бригадасининг бошлиғи ўртоқ Фанави Файзулович Шайдулин ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариб, республика саноат ва транспортидаги ўн беш нафар пешқадамлар ташаббуси асосида ўн биринчи беш йилликда икки беш йиллик планни бажариш юзасидан қимматли ташаббус билан чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети шу нарсани қайд этадики, республиканинг барча меҳнаткашлари сингари қурилиш ва монтаж ташкилотларининг коллективлари ҳам ўнинчи беш йиллик планини муваффақиятли бажариш ишига муносиб ҳисса қўшдилар. Улар асосий фондларни, саноат, қишлоқ хўжалиги ва социал ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш беш йиллик топшириғини бажардилар. Қурилиш ишлаб чиқаришининг минг-минглаб пешқадамлари ва новаторлари 1,5—2 шахсий беш йиллик планларини муваффақиятли равишда адо этдилар.

Ўзбекистон бинокорлари жонажон Коммунистик партиянинг XXVI съезди қарорларини қудратли совет Ватанимиз билан, коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида эришилган янгидан-янги муваффақиятлар билан фахрланган ҳолда кутиб олдилар. Улар КПССнинг ички ва ташқи сиёсатини тўла-тўкис маъқуллаб ва қўллаб-қувватлаб, халқ турмушини яхшилаш тўғрисида партия ғамхўрлигига амалий иш билан жавоб қайтариб, капитал қурилиш ҳажми ва суръатларини ошириш, капитал маблағларнинг самарадорлигини ўстириш, иш сифатини яхшилаш йўлида янгидан-янги резервлар ва имкониятларни қидириб топиб ишга солмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш учун, ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли равишда тўла ва ошириб бажариш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисида»ги қарори капитал қурилишнинг барча ишлаб чиқариш коллективларида ижодий кучларни жўш урдириб юборди.

Фидокорона меҳнат, резервларни қидириб топиш, илғорлар тажрибасидан фойдаланиш, бригада пудратини янада такомиллаштириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш улар эришаётган муваффақият гаровидир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Д. Ашуров, Д. А. Зазулин, М. Қиличев, Н. Х. Қўчқоров, Р. Мулданов, У. Полвонниёзов, А. Ривожиддинов, А. А. Рон, Т. О. Самиғов, Л. Г. Токарчук, И. Н. Ҳабибов, Ф. Н. Ҳайитов, М. С. Ҳакимов, Х. Хўжаев ва Ф. Ф. Шайдуллин ўртоқларнинг ўнинчи беш йилликда икки беш йиллик планни бажариш соҳасидаги ташаббусини маъқуллади.

Ўзбекистон Компартияси область, шаҳар ва район комитетларига қурувчилар ва монтажчиларнинг барча коллективларида ана шу қимматли ташаббусни қўллаб-қувватлаш ва кенг оммалаштириш таклиф этилди.

Республика ва маҳаллий газеталар ҳамда журналларнинг редакцияларига, Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига илғорлар ва улар издошларининг иш тажрибасини, социалистик мусобақанинг бориши ва унинг натижаларини кенг ёритиш топширилди. Социалистик мусобақа ғолибларининг матбуотда, телевидение ва радио орқали мунтазам равишда суҳбатлари уюштирилсин.

СОВЕТ—КОНГО МУЗОКАРАЛАРИ ТУГАДИ

12 май куни Кремлда Совет — Конго музокаралари бошланди.

Совет томонидан музокараларни КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев;

Конго томонидан — Конго Меҳнат партияси Марказий Комитетининг Раиси, Конго Халқ Республикаси Президенти, давлат бошлиғи, Министрлар Кенгаши Раиси Дени Сассу-Нгессо, КМП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг ташқи алоқалар учун масъул аъзоси, ташқи ишлар министри Пьер Нзе, КМП Марказий Комитетининг аъзоси, КМП Марказий Комитети Раиси секретариатининг бош секретари Камил Бонгу олиб бормоқдалар.

Дўстлик ва ҳамжиҳатлик муҳитида ўтган музокаралар чоғида ҳозирги халқаро вазиятнинг энг зарур проблемалари, шу жумладан Африка қитъасидаги аҳвол кўриб чиқилди.

Л. И. Брежнев тинчликни сақлаб қолиш ва кескинликни юмшатишни чуқурлаштириш, қуролланиш пойгасини жиловлаш юзасидан амалий таклифларнинг КПСС XXVI съездида ўртага қўйилган батафсил программаси қандай амалга оширилаётгани тўғрисида Д. Сассу-Нгессога ахборот берди. Дунёдаги революцион, тараққийпарвар ва тинчликсевар кучлар янада ўсиб, мустаҳкамланиб бориши билан бирга кейинги вақтларда қуролланиш пойгаси ва ҳарбий тайёргарликларни мислсиз миқёсда авж олдириш йўлига ўтиб олган агрессив империалист доираларнинг ҳаракатлари оқибатида жаҳон майдонидаги вазият анчагина чигаллашиб қолганлигига эътибор қаратилди.

Шу муносабат билан Л. И. Брежнев империалист кучларнинг сиёсатига уруш хавфини камайтириш, қуролланиш пойгасини жиловлаш йўлидаги янада актив кураш қарама-қарши қилиб қўйиш зарурлигини таъкидлади. Бу курашда барча тараққийпарвар, миллий-озодлик кучлари қатнашишлари зарур.

Д. Сассу-Нгессо Совет Иттифоқининг ташқи сиёсатини, унинг уруш хавфини тугатиш йўлида, кескинликни юмшатишни сақлаб қолиш ва чуқурлаштириш йўлида, халқаро турмушнинг энг зарур проблемаларини амалий тарзда ҳал этиш имконини қидириб топиш йўлида сабот билан олиб бораётган курашини юксак баҳолади. Конго Меҳнат партиясининг Раиси КМП ва бутун Конго халқи номидан КПСС XXVI съезди қарорларини, съезд ўртага ташлаган таклифларни қўллаб-қувватлади. Озодликка эришган давлатларнинг тинчлик учун, халқаро вазиятни соғломлаштириш учун курашда фаол қатнашиши шу давлатлар ва бутун дунё халқларининг ҳаётий манфаатларига мос бўлиб тушади, деди у.

Африкадаги аҳвол хусусида батафсил фикрлашиб олинди. Африка қитъасидаги илғор ўзгаришларга империалист кучлар қаршилик қилаётганлиги, бу кучлар «халқаро терроризм»га қарши кураш» деган сохта баҳона билан миллий-озодлик ҳаракатига қарши, социалистик йўлни танлаб олган ёш давлатларга қарши ҳужумни кучайтираётганлиги уқтириб ўтилди. Шу мақсадда НАТОдаги баъзи мамлакатлар бевосита Африка қитъасида қуролли кучларни кўпайтирмоқдалар, ундаги территориал низоларни ва ички можароларни авж олдирмоқдалар. Империалистларнинг Африкада ўз паноҳлари остида биқиқ ҳарбий гуруҳларни тузиш режалари айниқса хатарли тус олмоқда.

Мана шундай шароитда Африкадаги мустақил тараққийпарвар мамлакатлар, миллий-озодлик ҳаракатларининг социалистик ҳамдўстлик манфаатлари билан, Совет Иттифоқи билан бирлиги ва баҳамжиҳат ҳаракатини янада мустаҳкамлаш жуда зарур эканлиги таъкидланди. Бизнинг тинчликсевар ташқи сиёсатимиз, деди Л. И. Брежнев, озодлик, демократия ва миллий мустақиллик ишини қўллаб-қувватлаш билан узвий равишда боғланган. Совет Иттифоқи озодликка эришган мамлакатларга ҳамиша ёрдам ва мадад бериб келди, бундан буён ҳам ёрдам ва мадад бераверади. Аммо бунда у ҳеч қачон ғаразли мақсадларни кўзлаган эмас. Бу йўл партиямизнинг XXVI съездида тасдиқланди.

Л. И. Брежнев билан Д. Сассу-Нгессо Африкада мустамлакачиликни ва ирқчиликни батамом тугатиш йўлидаги, Жанубий Африка ирқчи режими қонунга хилоф равишда Намибияни оккупация қилиб туриши дарҳол тўхтатилиши йўлидаги кураш билан бирдам эканликларини тасдиқладилар. Америка маъмурияти Преториянинг ирқчи режимини ошкора қўллаб-қувватлаётганлиги мустақил Африкага қарши тил бириктириш деб, эркесвар Африка халқларига очиқдан-очиқ душманлик деб баҳоланди. Намибия халқининг бирдан-бир ва ҳақиқий вакили бўлган СВАПОга қатъий мададкорлик изҳор этилди.

* * *

13 май куни Кремлда Совет—Конго музокаралари ниҳоясига етди.

Музокараларни:

Совет томонидан — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев;

Конго томонидан — Конго Меҳнат партияси Марказий Комитетининг Раиси, Конго Халқ Республикасининг Президенти, давлат бошлиғи, Министрлар Советининг Раиси Д. Сассу-Нгессо, Конго Меҳнат партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг ташқи муносабатлар учун масъул аъзоси, КХР ташқи ишлар министри Пьер Нзе, Конго Меҳнат партияси Марказий Комитетнинг аъзоси, Конго Меҳнат партияси Марказий Комитети Раиси секретариатининг бош секретари Комил Бонгу олиб бордилар.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган музокаралар давомида Совет — Конго икки томонлама ҳамкорлиги масалалари кўриб чиқилди.

Л. И. Брежнев Д. Сассу-Нгессо бошчилигидаги Конгонинг ҳозирги раҳбарлари Конго Меҳнат партияси асосчиси Мариан Нгуаби васиятларига изчиллик билан амал қилаётганликларига, Конгонинг социалистик йўлдан ривожланишини, Совет Иттифоқи ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар билан дўстликни ёқлаб чиқаётганлигини юксак баҳолади.

Д. Сассу-Нгессо бундай деди: Конго халқи КПСС XXVI съезди ишини диққат билан кузатиб, унинг қарорларини маъқуллаб кутиб олди. КПСС съезди хулосалари ва қарорлари, деб таъкидлади Президент, Конго Меҳнат партияси ва Конго халқининг социал тараққиёт учун, миллий мустақилликни ва тинчликни мустаҳкамлаш учун муҳим аҳамият касб этади. Д. Сассу-Нгессо Совет Иттифоқи Конго Халқ Республикасига бераётган ҳар томонлама ёрдам ва мададни юксак баҳолади.

СССР билан КХР ўртасида, КПСС билан КМП ўртасидаги алоқалар тез ривожланиб бораётганлигидан ҳар икки томон мамнун эканлигини изҳор этди. Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Конго Халқ Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартноманинг имзоланиши ҳар икки мамлакат халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини ривожлантиришнинг етуклиги ва юксак даражасини акс эттиради.

Музокаралар вақтида халқаро сиёсатнинг, Совет — Конго муносабатларининг, шунингдек социализм қурилиши ва прогрессив социал-иқтисодий ўзгартиришларни амалга ошириш тажрибасининг актуал масалалари юзасидан ошкора фикрлашиб олиш ва ахборот бериш соҳасида қарор топган практиканинг фойдали эканлиги қайд қилиб ўтилди. Бундай фикрлашиб олиш ҳар икки мамлакат халқларининг ҳамжиҳатлигига, улар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Визит якунлари юзасидан қўшма ахборот тексти матбуотда эълон қилинади.

(ТАСС).

Л. И. БРЕЖНЕВ Д. САССУ-НГЕССО БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

13 май куни Кремлда Л. И. Брежнев Д. Сассу-Нгессо билан суҳбатлашди.

Ҳар икки томонни қизиқтирувчи бир қанча масалалар юзасидан фикрлашиб олинди.

Суҳбат дўстлик ва ўртоқларча ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети 1981 йилда пилла топшириш давлат планларини муддатидан илгари бажарган Қорақалпоғистон АССРни, областлар ва районларни ёзиб қўйиш учун республика газеталари саҳифаларида Ҳурмат тахтаси таъсис этди.

Республика газеталари редакцияларига, Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига пилла топшириш юзасидан давлат планлари ва социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлигини матбуотда, радио ва телевидение эшиттиришларида мунтазам ёритиб бориш топширилди.

ҲУЖЖАТЛАР ТЎПЛАМИ

Ливия революциясининг раҳбари, Ливия Социалистик халқ араб жамахириясининг бошлиғи полковник Муамар Каддафининг 1981 йил 27—29 апрель кунлари СССРга қилган визити тўғрисидаги ҳужжатлар ва материаллар тўплами босилиб чиқди.

Тўпламга Л. И. Брежнев ва Муамар Каддафи ўртоқларнинг нутқлари, Совет — Ливия қўшма ахбороти, бошқа материаллар киритилган.

Тўпламни Сиёсий адабиёт нашриёти чоп этди.

(ТАСС).

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати 12 май куни Катта Кремль саройида Конго Меҳнат партияси Марказий Комитетининг Раиси, Конго Халқ Республикасининг Президенти, Давлат бошлиғи, Министрлар Кенгашининг Раиси Дени Сассу-Нгессо шарафига зиёфат бердилар.

Зиёфатда Д. Сассу-Нгессо бошчилигидаги КХР партия-давлат делег..ясининг аъзолари у билан бирга бўлдилар.

Совет томонидан зиёфатда Л. И. Брежнев, А. А. Громико, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Раисларининг ўринбосарлари, СССР министрлари, СССР Давлат комитетларининг раислари, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев зиёфатда нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқ Сассу-Нгессо!
Ҳурматли меҳмонлар!
Ўртоқлар!

Биз Конго Халқ Республикасининг — янги, эркин Африканинг, сиёсий ва ижтимоий тараққиёт йўлидан бораётган ёш давлатлар ҳамжамиятининг вакили бўлган мамлакатнинг партия—давлат делегациясини қувонч билан самимий табриклаймиз.

Африка ажнабий золимлар ҳукмронлик қилган макон бўлган замонлар, африкалик халқларнинг тақдирига тааллуқли қарорлар улардан пинҳон тутилиб, мустамлакачи давлатлар билан халқаро монополияларнинг тор доирасида ҳал этилиб келган замонлар ўтиб кетди.

Африкадаги элликка яқин давлат иккинчи жаҳон урушидан кейинги йилларда мустақиллик олди. Уларнинг халқаро турмушга қўшилиши жаҳон сиёсатига янги, соғлом ирмоқ бўлди. Африка мамлакатларини империализмга қарши, мустамлакачиликка қарши негизларда жипслаштиришни ўзининг олий мақсади деб эълон қилган Африка бирлиги ташкилоти шу давлатлар фикрлари ва орзу-умидларининг яхши ифодачиси бўлиб чиқмоқда.

Ҳозир Африка халқаро ишларда шак-шубҳасиз, салмоқли роль ўйнамоқда. Ҳозирги замоннинг асосий проблемаларини ҳал этишда унинг овози тобора дадил эшитилмоқда.

Эркин халкларнинг конини тўкиб, қурол ва ўт ёрдамида қулликка солган, неча юн йиллар давомида уларни талаб ва эзиб келган кимсаларнинг бевосита ворислари бўлмиш империалистлар бу ҳол билан келиша олмаяптилар. Улар халқаро ҳамжамиятга дунёдаги тартиблар тўғрисида ўз тушунчасини тиқиштиришга уринмоқдалар. Бу тушунча янги мустамлакачиларнинг бедодлигини, ҳукмронлик ва зўравонлик усулларини оқлаган бўлар эди, миллий озодлик ҳаракатларини бостириш учун ўзларига имконият яратиб олган бўлур эди.

Бу ишларда бизнинг позициямиз мутлақо бошқача

Совет кишилари Африканинг қандай бўлишини хоҳлайдилар?

Африкаликларнинг ўзлари Африканинг қандай бўлишини хоҳлаётган бўлсалар, совет кишилари ҳам худди шундай бўлишини, яъни Африканинг тинч, мустақил, равнақ топаётган бўлишини хоҳлайдилар! Чунки Африка —бошқа ҳеч кимнинг эмас, балки африкаликларнинг ҳаётий манфаатлари соҳасидир.

Биз Африка халқларининг ўз ривожланиш йўлини мустақил белгилай олишлари, уларнинг ўз йўлини танлаб олиш эрки ҳурмат қилинишиши тарафдоримиз. Биз империализмнинг Африка қитъасини ҳарбий-сиёсий мухолифликнинг яна бир регионига айлантириш йўлидаги уринишларига қатъиян қаршимиз.

Африка дунёнинг ажнабий ҳарбий базаларидан ва ядро қуролидан холи қитъаси бўлиб қолсин. Биз Африка бирлиги ташкилотининг, Африкани ядросиз зонага айлантириш тўғрисидаги таклифи конкрет битимда ифодалаб берилишининг тарафдоримиз ва шу битимни қўллаб-қувватлаш учун ўзимизга боғлиқ бўлган ҳамма ишни қилишга тайёрмиз.

Африка мустамлакачилик, иркчилик ва апартеиднинг ҳамма қолдиқларидан, айрим жойларда ҳамон ҳокимиятни қўлдан бермай келаётган иркчиларнинг жинояткорона ҳукмронлигидан батамом тозалансин. Биз Намибиянинг қонунга хилоф равишда оккупация қилиб турилишига мттасил қарши чиқаяпмиз. Биз Намибия халқининг ўз ҳақиқий вакили — СВАПО бошчилигидаги одилона курашига хайрихоҳмиз. Бинобарин биз бу кураш ғалаба билан тугалланадиган кун яқин эканлигига ишонамиз.

Биз Африканинг мустамлакачилик ўтмиши сарқитини — очлик, қашшоқлик, касалликлар, маданий қолоқликни батамом тугатишини хоҳлаймиз. Озодликка чиққан мамлакатларнинг иқтисодий мустақиллик учун, империалист монополияларнинг зўравонлигига қарши, одилона халқаро иқтисодий тартиб ўрнатилиши учун олиб бораётган кураши муваффақиятли тугалланишини истаймиз.

Қитъанинг барча бойликларини африкаликларнинг ўзлари тасарруф этишлари лозим!

Биз Африканинг озодликка чиққан давлатлари бир-бирлари билан тинчлик ва осойишталикда яшашларини, баъзан ўз ўрталарида чиқиб турадиган низоларни музокаралар йўли билан, Африка бирлиги ташкилоти эълон қилган олижаноб принциплар асосида ҳал қилишларини ҳам хоҳлаймиз.

Совет Иттифоқи мана шу юксак мақсадларга эришишда Африка халқларига ҳамиша ҳар томонлама кўмак бериб келди ва бундан буён ҳам кўмак бераверади.

Азиз ўртоқ Сассу-Нгессо!

Совет — Конго муносабатларининг мустаҳкам, ишончли негизи бор. Тинчлик ва ижтимоий тараққиёт учун курашдаги идеалларимизнинг муштараклиги мана шундай негиздир. КПСС билан мустақил Африкада биринчилар қатори илмий социализм асосларида янги жамият қуришни ўз мақсади деб эълон қилган Конго Меҳнат партияси ўртасидаги ҳамкорликни муваффақиятли ривожлантириш бу идеалларнинг энг муҳим белгисидир.

Эртага биз СССР билан Конго Халқ Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Шартномани имзолаймиз. Бу — давлатларимиз ва халқларимиз турмушидаги муҳим воқеадир. Шартнома анъанавий дўстона Совет — Конго муносабатларини янада юқори поғонага кўтаришга хизмат қилиши шубҳасиз. У мураккаб ва зиддиятли дунёмизда ёш мустақил Африканинг халқаро салмоғини оширишга кўмаклашувчи омил ҳам бўлиб қолади.

Партияларимиз, давлатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги дўстликнинг янада ривожланиши ва чуқурлашуви учун қадаҳ кўтаришни таклиф қиламан!

Конго халқининг янги турмуш қуришдаги муваффақиятлари учун!

Конго Меҳнат партияси Марказий Комитетининг Раиси, Конго Халқ Республикасининг Президенти, Давлат бошлиғи, Министрлар Кенгашининг Раиси ўртоқ Сассу-Нгессонинг ва конголик дўстларимизнинг сиҳат-саломатлиги учун!

* * *

Д. Сассу-Нгессо жавоб нутқи сўзлади.

Ўртоқ Д. САССУ-НГЕССО нутқи

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси азиз ўртоқ Леонид Ильич Брежнев!

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг ва Марказий Комитетнинг аъзолари, ўртоқлар!

Азиз меҳмонлар!

Ўртоқлар ва дўстлар!

Бизнинг бу ерга тўпланишимиз боиси яхши маълум, биз шу имкониятдан фойдаланиб, Москвага келган пайтимиздан бери кўрсатилаётган зўр иззат-икром учун ўртоқ Леонид Ильич Брежневга энг қизғин ташаккуримизни изҳор этмоқчимиз. Бизга қилган ғамхўрлик туфайли биз совет халқи ва унинг раҳбарларининг конго халқига ва унинг сиёсий раҳбарларига чинакам дўстлигини ҳис эта олдик.

Бунинг учун биз совет халқига, унинг партияси ва ҳукуматига ва айниқса Сиз, ўртоқ Брежневга яна бир карра раҳмат айтамиз.

Конго Халқ Республикасидаги 1963 йил август революциясидан бери мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар доимо мустаҳкамланиб келмоқда. Турли даражадаги делегацияларнинг бориб-келиб туриши анъана тусига кирганлиги бу муносабатларни мустаҳкамлади, ўртоқ Мариан Нгуабининг бир неча йил муқаддам Москвага қилган визити эса бу муносабатларни мислсиз юксакликка кўтарди. Ҳозирги визит муносабатларимизни янада кўпроқ мустаҳкамлашига умид қиламиз.

Азиз ўртоқлар!

СССРнинг сиёсий турмушида бу йил рўй берган энг муҳим воқеани —КПСС XXVI съезди ишининг боришини биз алоҳида эътибор билан кузатиб турдик. Биз ўртоқ Л. И. Брежневнинг съезддаги докладини зўр мароқ билан тингладик. Биз совет халқининг социалистик жамият қурилишида эришган ғалабаларидан қувонамиз. Ўртоқ Брежневнинг ёрқин доклади дунёдаги барча мамлакатларнинг коммунистларига мустаҳкам ва равнақ топувчи социалистик жамият қурилишида пайдо бўладиган проблемаларни чуқурроқ англаб олиш имконини берди. Бизнинг мамлакатимиз — Конгода халқ империализмга ва унинг маҳаллий малайларига қарши шиддатли кураш олиб бораётганлиги сизларга маълум. Кейинги вақтларда 1979 йил 5 февралда эришилган асосий ғалабалардан бири 1979 йил 26 мартдан 31 мартгача Конго Меҳнат партиясининг III фавқулодда съездини ўтказиш имконини берди. Ўтган съезд давридан буён биз партиянинг нормал фаолиятини қайта тиклашга, экономикани қайта тиклаш йўлида миллий бирликни мустаҳкамлаш учун халқ ҳокимиятини қайтадан барпо этишга интилаяпмиз. КМП Марказий Комитети ўзининг 1980 йил декабрида бўлиб ўтган фавқулодда пленумида 5 февраль ҳаракати ўртага қўйган биринчи галдаги сиёсий вазифалар бажарилганини маълум қилди. 1977-78 йилларга мўлжалланган икки йиллик программанинг давоми бўлмиш 1980 йилга қўшимча программани амалга оширишда эришилган натижалар туфайли иқтисодий соҳадаги аҳвол бир мунча яхшиланди. Ҳозир биз 1981 йилги ўтиш программасини бажариш учун ҳамма ишни қилишга интилаяпмиз, шунингдек 1982—86 йилларга мўлжалланган 5 йиллик планни ишлаб чиқаяпмиз. Мана шу, 1981 йил «план тузиш ва тасдиқлаш доирасида ўтиш программасини рўёбга чиқариш ва назорат қилишда катта куч-ғайратлар сарфлаш йили» деб эълон қилинди.

Азиз ўртоқлар!

Ҳозир Африка қитъасининг Жанубий қисми 20 асрга иснот келтирувчи икки кулфат, чунончи: Намибия халқини эзаётган мустамлакачилик ва Жанубий Африка Республикасида қутуриб ҳукмронлик қилаётган апартеид системасидан азоб чекмоқда. Африка бирлиги ташкилоти ва қўшилмаган мамлакатлар ҳаракати бу халқларнинг апартеид сиёсати ва мустамлакачилик зулми ҳалокатли таъсиридан халос бўлиши учун зўр куч-ғайрат сарфламоқдалар. Африка халқларининг ва айниқса Африка жануби халқларининг курашига мадад ва олий ҳиммат ёрдам бераётган совет халқидан ҳамда бутун социалистик ҳамдўст мамлакатлардан миннатдормиз. Африка қитъасининг қолган қисмида империализм қўлдан бериб қўйган позицияларини яна қўлга киритиб олиш йўлида қилаётган уринишларини давом эттирмоқда. Кейинги вақтларда қардош республикаларда Мозамбик ва Анголада жуда мураккаб ҳарбий вазият вужудга келди. Жанубий Африка иркчилари солдатларининг доимий босқинлари гражданга ва ҳарбий объектларга қарши қаратилмоқда. Бу босқинлардан кузатилган мақсад миллий мустақил экономикаларни барбод этишга интилиш билан бирга бутун Африка қитъасини мустамлакачилик ва ирқчилик зулми азобидан халос қилиш зарурати тақозо этган ўз бурчини дадил бажараётган икки мамлакат халқларининг метиндек иродасини букишдан иборат.

Африка Мугузида ва Ҳинд океани районида империализм ўз тартибларини тиқиштиришга интилаётганлиги сабабли тинчликка кун сайин хавф солмоқда. Биз шу маврудан фойдаланиб ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ҳинд океанида тинчлик ўрнатиш тўғрисида Деҳлида ўртага ташлаган таклифларини хайрихоҳлик билан кутиб олганимизни айтиб ўтмоқчимиз. Биз қардош Мадагаскар Республикасининг Ҳинд океанини аввало соҳилдаги давлатлар учун тинчлик зонасига айлантириш мақсади йўлидаги куч-ғайратларини тўла-тўкис қўллаб-қувватлаймиз.

Африка қитъасининг шимолий қисмида кўпчилик Африка давлатлари Саҳрои Кабир Араб Демократик Республикасини тан олган бўлишига қарамай, Марокаш Саҳрои Кабир халқининг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини тан олишни мутлақо хоҳламаётганлиги муносабати билан қуролли можаро вазияти вужудга келди. Бу аҳвол Африка бирлиги ташкилотини хавотирликка солмоқда. Биз Саҳрои Кабир халқини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаймиз.

Ўртоқлар, азиз дўстлар!

Бизнинг араб халқлари иши билан, айниқса фаластинлик араб халқи билан бирдамлигимиз мустаҳкам эканлиги сизларга яхши маълум. Исроил билан Араб мамлакатларини бир-бирига қарама-қарши қилиб қўйган можаро проблемаси Исроилнинг Араб ерларини бўшатиб бериши ва фаластин халқининг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини тан олиши унга яна мустақил ва эркин давлатда яшаш ҳуқуқига эга бўлиш имконини беради.

Ироқ билан Эрон ўртасидаги қуролли можаро бизнинг мамлакатимизни жуда ташвишга солди; блокларга қўшилмаган икки мамлакат ўртасидаги урушнинг хунук манзарасига мутлақо йўл қўйиб бўлмайди. Ҳаммамизнинг олдимизда мамлакатларимизнинг мустақиллигини ва миллий экономикасини мустаҳкамлаш учун курашдек зарур вазифа турибди. Биз иккала мамлакат ўртасида тинчликни тиклашга интилаётган барча кишилар, айниқса қўшилмаган мамлакатлар ҳаракати ҳозирги раиси ўртоқ Фидель Кастро раҳбарлигида шу ҳаракат сарфлаётган куч-ғайратларни юксак баҳолаймиз.

Осиёда биз корейс халқининг Шимолни ҳимоя қилиш, Жанубни озод этиш ва ватанни қайта бирлаштириш йўлидаги курашини муттасил қўллаб-қувватлашимизни изҳор қиламиз. Биз озодликка чиққан Кампучия ва қаҳрамон Вьетнам халқларига мададкор эканлигимизни ҳам билдирамиз.

Лотин Америкасида Никарагуа халқининг ғалабаси шу қитъа озодлиги учун курашчиларга маънавий мадад бахш этди. Бу қитъада Куба революциясининг ғалабасини энди такрорлаб бўлмайдиган ва яна амалга ошириб бўлмайдиган жасоратдек туюлган эди. Биз сандиночилар революциясининг зафарини табриклаш билан бирга мислсиз қонхўр диктаторлар хунтасига қарши жон-жаҳди билан курашаётган захматкаш Сальвадор халқи тўғрисида ўйлаймиз. Халқнинг қуролли курашларидаги ғалабасигина шу азоб-уқубатларга чек қўйиши мумкин. Биз бу халққа ўз бирдамлигимиз ва доимий мададкорлигимизни изҳор этамиз. Биз революцион Куба халқини доимо қўллаб-қувватлай берамиз! АҚШнинг дўқ-пўписалари ана шу қардош ва дўст мамлакатдаги социализм ғалабаларига асло зиён етказа олмаслигини биламиз.

Европада халқларнинг йирик капитал эксплуатациясидан ўзини озод қилиш йўлидаги кураши турли шаклларда ривожланиб бормоқда. Бизнинг фикримизча, капитализмнинг кризиси чуқурлашмоқда ва халқлар ўз тақдирини ўз қўлига олишга интилмоқда. Шу мақсадлар йўлидаги демократик ҳаракат социализм учун кураш қитъадаги бош тенденция бўлиб қоладиган пайт яқин эканини кўрсатиб турибди.

Бу қитъадаги тинчликка келганда, биз кескинликни юмшатишга қаратилган ҳамма ташаббусларни табриклаймиз. Хельсинки аҳдномалари Европада тинчлик ва иноқликни барпо этиш йўлидаги муҳим қадамдир.

Азиз дўстлар, Европадаги тинчликни бутун дунёдаги тинчликдан ажратиб бўлмайди. Кейинги вақтларда империализм ўз агрессивлигини кескин ошириб, дунёни «совуқ уруш» замонларига қайтаришга уринаётганлигини қайд этаяпмиз. Бу ҳол жаҳон халқларини жуда ташвишга солмоқда ва конго халқи ҳам бунга бепарво қарай олмайди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Конго Меҳнат партияси ўртасидаги бирдамлик учун қадаҳ кўтаришни таклиф этаман!

Совет халқи билан конго халқи ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик учун!

Ўртоқ Леонид Ильич Брежнев ва рафиқасининг сиҳат-саломатлиги учун!

Шу ерда ҳозир бўлган барча ўртоқларнинг сиҳат-саломатлиги учун!

* * *

Л. И. Брежнев ва Д. Сассу-Нгессонинг нутқлари зўр эътибор билан тингланди ва давомли қарсаклар билан кутиб олинди. Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

(ТАСС).

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ БИЛАН КОНГО ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ ЎРТАСИДА ДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ТЎҒРИСИДА ШАРТНОМА

Бундан буён «Аҳдлашувчи олий томонлар» деб аталувчи Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ва Конго Халқ Республикаси

Бир-бирлари ўртасида дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик муносабатларини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш иккала мамлакат халқларининг туб миллий манфаатларига мос бўлиб тушади ва бутун дунёда тинчлик ишига хизмат қилади, деб ҳисоблаб,

Империализмга, мустамлакачиликка ва ирқчиликнинг ҳамма шакл ва кўринишларига қарши кураш идеалларидан ҳамда озодлик, мустақиллик ва социал тараққиёт учун курашувчи халқларга бутун чоралар билан мадад бериш доимий иштиёқидан руҳланиб,

Ҳамма мамлакатлар халқларининг манфаатлари йўлида халқаро тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга ёрдам беришга маҳкам бел боғлаб,

Тинчлик, озодлик, мустақиллик ва социал тараққиёт учун курашда барча тараққийпарвар кучлар бирлигини ёқлаб, социалистик мамлакатлар билан ривожланаётган мамлакатлар ўртасида дўстона муносабатлар ва ҳамкорликни ривожлантириш уларнинг муштарак манфаатларига мос бўлиб тушади, деб ҳисоблаб,

Иккала давлат ва халқлар ўртасида вужудга келган дўстлик ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик муносабатларини мустаҳкамлаш ҳамда уларнинг янада ривожланиши учун замин яратиш иштиёқида ҳаракат қилиб,

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг мақсад ва принципларига содиқ эканликларини таъкидлаб,

Қуйидагилар тўғрисида келишиб олдилар.

1-модда

Аҳдлашувчи олий томонлар тенг ҳуқуқлилик, бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик, суверенитет, территориал бутунликни, чегараларнинг бузилмаслигини ҳурмат қилиш асосида сиёсий, иқтисодий, савдо-сотиқ, илмий-техникавий, маданий соҳаларда мустаҳкам дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик муносабатларини ривожлантириб ва чуқурлаштириб бораверадилар.

2-модда

Аҳдлашувчи олий томонлар ўз халқларининг социал-иқтисодий ғалабаларини сақлаб қолиш ва янада ривожлантириш ҳамда улардан ҳар бирининг барча ўз табиий ресурслари устидан суверенитетини ҳурмат қилиш учун шарт-шароитлар таъминлашда қалин ҳамкорлик қиладилар.

3-модда

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Конго Халқ Республикаси ўтказаётган ва халқаро ҳамкорлик ҳамда тинч-тотув яшашни ривожлантиришда муҳим омил ҳисобланган қўшилмаслик сиёсатини ҳурмат қилади.

Конго Халқ Республикаси Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ўтказаётган ва барча мамлакатлар ҳамда халқлар билан дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга қаратилган тинчликни ҳимоя қилиш сиёсатини ҳурмат қилади.

4-модда

Аҳдлашувчи олий томонлар халқаро тинчликни ҳамда халқларнинг хавфсизлигини ҳимоя қилиш учун, халқаро кескинликни юмшатиш жараёнини чуқурлаштириш, уни дунёнинг ҳамма районларига ёйиш, уни давлатлар ўртасида ўзаро манфаатли ҳамкорликнинг конкрет шаклларига айлантириш учун, халқаро низоли масалаларни тинч воситалар билан бартараф этиш учун бундан буён ҳам бутун куч-ғайратларини сарфлайверадилар. Улар ялпи ва тўла қуролсизланиш, шу жумладан ядровий қуролсизланиш иши самарали халқаро контроль остида бўлишига актив ёрдам берадилар.

5-модда

Аҳдлашувчи олий томонлар империализм кучларига қарши, эски ва янги мустамлакачиликни, ирқчилик ва апартеидни узил-кесил тугатиш учун бундан буён ҳам тинимсиз кураш олиб бораверадилар, БМТнинг мустамлака мамлакатлар ва халқларга мустақиллик бериш тўғрисидаги декларацияси тўла амалга оширилиши учун курашавeрадилар.

Аҳдлашувчи олий томонлар халқларнинг ўз суверенитети, озодлиги, мустақиллиги ва социал тараққиёти учун одилона курашини қўллаб-қувватлашда бир-бирлари билан ва бошқа тинчликсевар мамлакатлар билан ҳамкорлик қилаверадилар.

6-модда

Аҳдлашувчи олий томонлар иккала мамлакатнинг манфаатларига тааллуқли барча муҳим халқаро масалалар юзасидан бир-бирлари билан маслаҳатлашиб турадилар.

7-модда

Тинчликка хавф солувчи ёки тинчликни бузувчи вазиятлар келиб чиққудек бўлса, аҳдлашувчи олий томонлар шундай хавф-хатарни йўқотиш ёки тинчликни тиклаш мақсадида ўз позицияларини мувофиқлаштириб олиш учун дарҳол бир-бирлари билан мулоқатга киришадилар.

8-модда

Аҳдлашувчи олий томонлар ўз ораларида ўзаро манфаатли, сиёсий, иқтисодий, социал, маданий ва илмий-техникавий ҳамкорликни мустаҳкамлаш ва кенгайтириш учун бутун куч-қувватини сарфлайдилар. Шу мақсадларда улар алоҳида битимлар мавзуи бўладиган соҳалардаги ҳамкорликни ривожлантириб ва чуқурлаштириб борадилар.

Аҳдлашувчи олий томонлар ўз ўрталарида тенг ҳуқуқлилик, ўзаро манфаат ва энг кўп қулайлик яратиш принциплари асосида савдо-сотиқни ва савдо кемалари қатновини ривожлантириб борадилар.

9-модда

Аҳдлашувчи олий томонлар ўз халқларининг ҳаёти, меҳнати, тажрибаси ва ютуқлари билан ўзаро янада чуқур танишиш мақсадларида ўз мамлакатларининг ижтимоий-сиёсий ва маданий ташкилотлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини ривожлантиришга ёрдам берадилар.

10-модда

Аҳдлашувчи олий томонлардан ҳар бири иккинчи аҳдлашувчи олий томонга қарши қаратилган ҳаракат ёки тадбирларда қатнашмаслигини билдиради.

11-модда

Аҳдлашувчи олий томонлар ушбу шартнома уларнинг иштирокида тузилган мавжуд халқаро шартномалардаги ҳуқуқ ва мажбуриятларига дахл этмаслигини билдирадилар ва мазкур шартномага номуносиб бирон халқаро шартнома тузмаслик мажбуриятини оладилар.

12-модда

Аҳдлашувчи олий томонлар ўртасида ушбу шартноманинг бирон моддасини талқин этиш ёки уни қўллаш хусусида келиб чиқиши мумкин бўлган ҳар қандай масалалар дўстлик, ўзаро ҳурмат ва ҳамжиҳатлик руҳида икки томонлама тартибда ҳал этилади.

13-модда

Ушбу шартнома 20 йил муддатга тузилди.

Шу муддат тугашидан олти ой олдин аҳдлашувчи олий томонлардан бири шартнома амал қилинишини тўхтатиш истагини билдирмас экан, шартнома шундан кейинги беш йил мобайнида ўз кучида қолаверади, шу беш йиллик тугашидан олти ой аввал аҳдлашувчи олий томонлардан бири шартноманинг амал қилишини тўхтатиш нияти борлигини ёзма равишда огоҳлантирмагунча, шу тарзда муддати узаяверади.

14-модда

Ушбу шартнома ратификация қилиниши керак ва ратификация ёрлиқлари айрибошланган кунда кучга киради. Ёрлиқлар Браззавилда айрибошланади.

15-модда

Аҳдлашувчи олий томонлар ушбу шартноманинг нусхасини рўйхатдан ўтказиш учун Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг секретариатига топширадилар.

Ушбу шартнома икки нусхада тузилди, ҳар бири рус ва француз тилларида бўлиб, иккала текст бирдек кучга эга.

Москвада, 1981 йил 13 майда тузилди.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ НОМИДАН Л. БРЕЖНЕВ.	КОНГО ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН Д. САССУ-НГЕССО.

ОЛИМЛАР БИЛАН УЧРАШУВЛАР

Иттифоқдош республикалар Фанлар академиялари илмий фаолиятини мувофиқлаштирувчи кенгашнинг Тошкентда бўлиб ўтган сайёр сессиясида қатнашган таниқли совет олимлари 13 май куни Ўзбекистон илмий-тадқиқот муассасаларининг иши билан танишдилар, олимлар билан суҳбатлашдилар.

СССР Фанлар академиясининг президенти А. П. Александров, КПСС Марказий Комитети Фан ва ўқув юртлари бўлими мудирининг биринчи ўринбосари С. Г. Шчербаков, Украина ССР Фанлар академиясининг президенти академик Б. Е. Патон, СССР Фан ва техника давлат комитети раисининг ўринбосари А. К. Романов, иттифоқдош республикалар Фанлар академиялари илмий фаолиятини мувофиқлаштирувчи кенгашнинг илмий секретари Н. С. Пширков Ўзбекистон ССР Фанлар академияси полимерлар физикаси ва химияси институтини бориб кўрдилар. СССР Фанлар академиясининг президенти А. П. Александров Ўзбекистон ССР Фанлар академияси полимерлар химияси бўлимини мустақил илмий-тадқиқот институтига айлантириш тўғрисидаги қарорни ўқиб эшиттирди, коллективни шу катта воқеа билан самимий табриклади, унга ижодий муваффақиятлар тилади.

Институт раҳбарлари коллектив халқ хўжалигига зарур бўлган янги материаллар ва бирикмаларни яратиш борасида бажараётган иш тўғрисида, химикларнинг ижодий режалари ҳақида гапириб бердилар. Бу соҳадаги илмий изланишларнинг истиқболлилиги ва актуаллиги таъкидланди.

Мамлакатнинг таниқли олимлари Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг «Кибернетика» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасида автоматлаштирилган бошқариш системаларини яратиш ва уни халқ хўжалигига жорий этиш билан боғлиқ ечимлар билан танишдилар. Учрашув чоғида илмий тадқиқотларни, уларнинг жорий этилишини яхшилаш борасида маслаҳат ва таклифлар айтилди. Олимлар лабораторияларда, ихтисослаштирилган конструкторлик бюросида бўлдилар, республика Фанлар академиясининг составида биринчи илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг ривожланиш истиқболлари билан муфассал танишдилар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ядро физикаси институтида ҳам олимлар билан мазмунли учрашув бўлди. Тошкентлик физиклар СССР Фанлар академияси Сибирь бўлимидаги ҳамкасблари билан ҳамдўстликда белгиланган бирикмаларни яратиш ва улардан халқ хўжалигида фойдаланиш самарали методини ишлаб чиқдилар. СССР Фанлар академиясининг президенти бу ишга, институтнинг бошқа ечимларига юксак баҳо берди, коллективга ижодий изланишда янги-янги муваффақиятлар тилади.

СССР Фанлар академиясининг вице-президенти академик В. А. Котельников Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг республикада илмий тадқиқотларни мувофиқлаштириш масалалари билан шуғулланувчи олимлари билан, президиум ходимлари билан учрашди. Бўлиб ўтган суҳбат чоғида республика Фанлар академияси фаолиятининг шу муҳим участкасига тааллуқли конкрет масалалар кўриб чиқилди.

СССР Фанлар академиясининг вице-президенти академик П. Н. Федосеев Тошкент ва пойтахт области идеология ходимлари активининг кенгашида қатнашди. У ўз нутқида КПССнинг XXVI съезди қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмаларидан келиб чиқувчи гоявий-сиёсий ишларга, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш вазифаларига, ҳозирги халқаро аҳвол ва жаҳон революцион жараёни шароитларида жамиятшуносликнинг роли ортиб бораётганлигига тўхталиб ўтди.

(ЎзТАГ).

БОЛАЛИКДАН БИР УМР ДЎСТ

СССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитети болалар адабиёти кенгашининг IX мажлиси Тошкентда икки кун давом қилди. Қардош республикалар нашриётларининг ходимлари, ёзувчилари КПСС XXVI съездининг қарорлари асосида болалар адабиёти масаласини ҳамда ёш авлодни ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялаш вазифаларини муҳокама қилдилар.

* * *

СССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитети болалар адабиёти кенгаши сайёр мажлисининг қатнашчилари Ўзбекистонда чиқарилаётган китоблар кўргазмасини ҳам бориб кўрдилар. Ҳозирги вақтда республикада ҳар йили ўзбек, рус, қорақалпоқ, татар ва чет эл шарқи халқларининг тилларида 2 минг хилдан кўп китоб нашр этилмоқда. Уларнинг тиражи 43 миллион нусхадан ортади.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ НОРОЗИЛИГИ

13 май куни АҚШнинг Москвадаги элчихонасига қуйидаги мазмунда нота топширилди:

«Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукумати Америка Қўшма Штатлари ҳукуматига қуйидагиларни айтишни зарур деб ҳисоблайди.

Шу йил 12 май куни Вашингтондаги Даллес аэропортида Америка маъмурлари Вашингтон — Москва маршрути бўйича мунтазам қатнайдиган совет самолётига, шунингдек унинг экипажи ва пассажирларига нисбатан сурбетларча игвогарлик қилдилар.

Пассажирларни самолётга чиқаришдан бир неча минут илгари Федерал тергов бюроси агентларининг кўпгина группаси самолётни қуршаб олди. Улар самолётга бандитларча бостириб кирдилар ва совет экипажини кабинадан қўполлик билан ҳайдаб чиқариб, самолётни қўлга олдилар. Кейинчалик аниқланишича, мазкур шахслар экипаж йўқлигидан фойдаланиб кабинадаги инструментал панелларни очдилар, бу эса самолётдан фойдаланиш хавфсизлигига таҳдид туғдирди. Самолётдаги багаж, шу жумладан, АҚШдаги совет расмий ваколатхоналари ходимларига тегишли бўлган багаж ерга ташланиб, очиб кўрилди. Шу тариқа дипломатик иммунитет қўпол равишда бузилди, етказилган моддий зарар ҳақида гапирмаса ҳам бўлади. Бунинг устига, багажнинг бир қисми ўғирланди.

Америка агентликлари шу бандитлик операцияси давомида ўзларини сурбетларча тутдилар, совет элчихонаси вакилининг бу воқеани тушунтириб бериш ҳақидаги талабига юқоридан бўлган буйруқ асосида ҳаракат қиляпмиз, деб рўйрост айтдилар. Совет элчихонаси АҚШ давлат департаменти раҳбарлигига қатъий норозилик билдириб, бу бебошликни тўхтатиш тўғрисидаги талаб билан мурожаат қилганлигига қарамай, ҳеч қандай чора кўрилмаганлиги ҳам худди шундай иш тутилганлигини тасдиқлайди.

Рўй берган воқеа Америка маъмурлари асрлар бўйи ҳурмат қилиб келинган халқаро ҳуқуқ нормаларини, умуман оддий одоб тушунчаларини қўпол равишда назар-писанд қилмасликнинг яна бир мисоли бўлиб, террор ва бандитизм АҚШда расмий сиёсат даражасига чиқарилаётганлигидан далолат беради.

Совет ҳукумати Америка маъмурлари қилган ана шу жиноий, ваҳшиёна ҳаракат хусусида АҚШ ҳукуматига қатъий норозилик билдиради. Ўзаро бир-бирини танийдиган давлатлар ўртасидаги муносабатларда йўл қўйиб бўлмайдиган бундай ҳаракатларнинг оқибатлари учун бутун жавобгарлик АҚШ ҳукумати зиммасига тушади».

БУТУНИТТИФОҚ ЗАРБДОР ҚУРИЛИШИГА ЖЎНАБ КЕТИШДИ

Ўзбекистон ёшларининг янги отряди комсомолларнинг Бутуниттифоқ зарбдор қурилиши — «Атоммаш»га жўнаб кетишди. Тошкент меҳнаткашлари 13 май куни республика вакилларини самимий кузатиб қолдилар. Жўнаб кетганлар орасида кўплаб бинокорлар бор. Комсомол йўлланмалари билан «Атоммаш»га жўнаётган йигит ва қизлар зарбдор меҳнат, актив жамоат ишларимиз билан Ўзбекистон ленинчи комсомолининг ишончини оқлаймиз деб ишонтирдилар.

(ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

(Боши биринчи бетда).

— ҳосил ўрим-йиғими бошланишига қадар узоғи билан икки ҳафта илгари ўрим-йиғим техникаси ва транспорт воситалари шай қилиб қўйилиши учун мазкур техника ремонти суръатларини кучайтириш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқилиб, амалга оширилсин, унинг ремонти сифатига алоҳида эътибор берилсин. Шу мақсадда колхозлар, совхозлар ва СССР «Госкомсельхозтехника»си корхоналарининг қувватларидан тўлиқ фойдаланиш таъминлансин, уларнинг иши икки сменада ташкил қилинсин. Зарур бўлиб қолган ҳолларда саноат корхоналарининг ишчилари ремонт ишларига жалб қилинсин;

— ҳосил ўрим-йиғими ва ем-хашак тайёрлаш бошлангунча, СССР «Госкомсельхозтехника»си ташкилотларида, колхоз ва совхозларда узеллар, агрегатлар ва запас қисмларнинг алмаштириб бериладиган зарур миқдордаги фонди вужудга келтирилсин, техникавий хизмат турғун ва кўчма воситалари тахт қилинсин, диспетчерлик алоқасининг пухта ишлаши таъминлансин, чорвачилик бинолари, ем-хашак цехлари, омборхоналар, силос ва сенаж сақланадиган омборлар, қуритиш пунктлари ва шу иншоотларнинг асбоб-ускуналари ўз вақтида ремонт қилиниши чоралари кўрилсин;

— қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ўриб-йиғиб олиш ҳамда тайёрлов пунктларига ва сақланадиган жойларга ташиш вақтида нес-нобуд бўлишининг олдини олиш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқилиб, амалга оширилсин;

— хўжаликлар машина-транспорт агрегатлари ва комбайнларни икки сменада ишлатиш учун машинист-тракторчи кадрлар билан таъминлансин, механизатор кадрлар малакасини ошириш, колхоз ва совхозларда техникадан фойдаланишнинг илғор методларини жорий этиш, ўрим-йиғим ишларини ўрим-транспорт комплекслари (отрядлари)ни қўлланиш асосида ташкил этиш, энг юксак меҳнат унумдорлигига эришиш билан бирга ишларни юқори сифатли бажариш ва ўрим-йиғим машиналарининг қувватидан ғоят унумли фойдаланиш учун қишлоқ хўжалиги механизаторларининг социалистик мусобақаси кенг қулоч ёздирилиши таъминлансин;

— ҳосил ўрим-йиғимини ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва ем-хашакни тайёрлаш даврида хўжаликларда умумий овқатланиш, маданий-маиший ва медицина хизматини кўнгилдагидек ташкил этиш таъминлансин;

— ҳар бир хўжаликда пичан, сенаж, силос, ўт талқони, донадор ва брикет ем тайёрлаш планларининг тўла ва ошириб бажарилишини ташкил этишга, шунингдек, хўжаликларда ем-хашак ресурсларини қўшимча равишда ғамлаш ва ундан оқилона фойдаланиш учун ҳамма резервларни ишга солишга алоҳида эътибор берилсин. Қанд лавлаги, картошка палагидан, сабзавот чиқитларидан, похол, кепак, озиқ-овқат саноати чиқитлари, шунингдек, шаҳарлар ва саноат марказларида аҳолидан, савдо ва умумий овқатланиш корхоналаридан йиғиб олинадиган озиқ-овқат чиқитларидан молларни боқиш учун ғоят самарали фойдаланилсин. Қишки яйловларда ем-хашакнинг эҳтиёт запасларини тайёрлаш ва вужудга келтириш таъминлансин;

— барча экилган ўт-ўлан майдонларида ва табиий ўтлоқларда, шунингдек, жарлар, дўнгликлар, дарёларнинг этаклари, ўрмонлардаги ўтлоқларда, йўл ёқаларида ва ўт-ўлан ўсадиган бошқа участкаларда ем-хашак тайёрлаш ўз вақтида ўтказилиши чоралари кўрилсин. Хусусан суғориладиган ерларда озуқа экинларини такрорий экиш кўпайтирилсин. Донли экинларни ўриб-йиғиб олиш вақтида похол ва тўпон тўла-тўкис ва ўз вақтида йиғиштириб олиниши таъминлансин ҳамда ўтган йиллардаги ҳосилнинг похоли сақлаб қолинсин. Чорвани молхоналарда боқиш бошлангунча ем-хашак чорвачилик фермаларига ташиб олиниши асосан тугаллансин, шунингдек ем-хашакни ёнғин ва талон-торождан сақлаш учун зарур чоралар кўрилсин; ем-хашакни тайёрлаш ва сақлаш вақтида унинг сифати устидан қатъий контроль ўрнатилсин;

— ҳар бир хўжаликда ғоят кўп бузоқ, чўчқа болалари, қўзи, шунингдек жўжалар олинишига қаратилган, жамоат чорвасини зарур даражада оширишга, чорвачилик маҳсулотларини давлатга сотиш юзасидан мажбуриятлар бажарилишига ҳамда колхозчилар, ишчилар ва хизматчиларга чўчқа болалари ва жўжаларни парвариш қилиш ва семиртириб боқиш учун сотишни анча кўпайтиришга қаратилган тадбирлар комплекси ишлаб чиқилиб, амалга оширилсин;

— қишловга қолдириладиган жами молларнинг ветеринария кўригидан ўтказилиши 1981 йил 1 ноябрга қадар тугаллансин ва чорва молларининг касалликка чалинишига йўл қўймаслик юзасидан ветеринария-профилактика тадбирлари комплекси ўтказилсин.

Иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетларига ва Министрлар Советларига, ўлка, область ва район партия комитетларига, автоном республикаларнинг Министрлар Советларига ва халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетларига, касаба союз ва комсомол органларига 1981 йил ҳосилини ўриб йиғиб олишни, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва ем-хашак тайёрлашни муваффақиятли ўтказиш ва чорва қишловига ҳозирлик кўриш соҳасидаги оммавий-сиёсий ишни ўз вақтида кучайтириб юбориш топширилди. Коммунистлар, маҳаллий Советларнинг депутатлари, касаба союз ва комсомол активлари, халқ назоратчилари ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларига тўғри жойлаштирилиши ҳамда уларнинг иши ташкил этилиши таъминлансин, ҳосилнинг тўла сақлаб қолиниши, тез ташиб олиниши ва сифатли қайта ишланиши учун курашда уларнинг роли ва масъулияти оширилсин.

Вужудга келаётган шарт-шароитларга қараб дон экинлари ҳосили ўрим-йиғимини жадаллаштириш учун СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва СССР «Госкомсельхозтехника»сига иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари билан келишиб олган ҳолда 1981 йилнинг май-август ойларида ўрим-йиғим техникасини етказиб бериш муддатларини ўзгартиришга ва зарур бўлиб қолган ҳолларда ҳосил ўрим-йиғими даврида Қозоғистон ССР ва РСФСРнинг қўриқ районларига бошқа иттифоқдош республикалардан тажрибали комбайнчиларни юборишга рухсат берилди.

СССР Госснабига ўрим-йиғим машиналари ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари, автомобиллар, трактор прицеплари, уларнинг запас қисмлари, аккумуляторлар, металл маҳсулотлар ва бутловчи буюмлар, резина техника ва электр техника буюмлари, асбоб-ускуналар ҳамда ишлаб чиқариш учун керак бўлган бошқа материаллар ишлаб чиқарувчи СССР министрликлари ва идораларига 1981 йилда шуларнинг тайёрланиши ҳамда қарорда белгиланган миқдор ва муддатларда уларни қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалигига етказиб берилишини таъминлаш таклиф этилди.

Саноат министрликлари ва идораларининг қишлоқ хўжалик машиналари, тракторлар, автомобиллар, ўрим-йиғим машиналари, трактор прицепларининг запас қисмларини, шунингдек, ёнилғи-мойлаш материаллари ва бошқа материалларни қўшимча равишда тайёрлаб қишлоқ хўжалигига етказиб бериш топшириғи белгиланди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига ва СССР Ўрмон хўжалиги давлат комитетига 1981 йилда давлат ўрмон фонди ерларида пичан тайёрлашни ва дов-дарахтларнинг кўкмагидан талқон ишлаб чиқаришни таъминлаш топшириғи берилди.

Маҳаллий саноат корхоналарида қўлда пичан ўриш асбоблари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, колхозлар, совхозлар, бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналари ва аҳолининг шу асбобларга бўлган талаб-эҳтиёжини тўла таъминлаш топширилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР «Госкомсельхозтехника»сига, СССР Қишлоқ қурилиши министрлиги ва ҳамда бошқа министрлик ва идораларга 1981 йилги планда кўзда тутилган чорвачилик бинолари ва ем-хашак цехларини 1981 йил ноябридан кечиктирмай, силос ва сенаж иншоотлари, омборхоналарни эса 1981 йил сентябридан кечиктирмай қуриш, реконструкциялаш ва ишга туширишни жадаллаштириш юзасидан зарур чораларни кўриш таклиф этилди.

СССР Гўшт ва сут саноати министрлигига чорва ва парранда кўплаб топшириладиган мавсумгача гўштни қайта ишлайдиган корхоналарни кечи билан 1981 йил 1 августгача ва паррандачилик комбинатларини кечи билан 1 июлгача ремонтдан чиқариб шай қилиб қўйиш топширилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига, СССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлигига, СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига ва СССР «Госкомсельхозтехника»сига 1981 йил ҳосилини ўриб-йиғиб олиш учун автотрактор паркининг узлуксиз ишлашини таъминлайдиган миқдорда ёнилғи ва мойлаш материаллари ғамлаб олиш, хўжаликларда нефть маҳсулотларидан фойдаланиш ва уларни асраш устидан қаттиқ назорат ўрнатиш, улардан бошқа мақсадларда фойдаланишга йўл қўймаслик, шунингдек, ёнилғи ва мойлаш материалларини амалдаги нормаларга қатъий мувофиқ равишда тежаб-тергаб сарфлаш чораларини кўриш таклиф қилинди. Иттифоқдош республикалар бўйича ёнилғи-мойлаш материаллари ташиб келтиришнинг ойлик графиклари белгиланмоқда.

Темир йўллар министрлигига, РСФСР дарё флоти министрлигига ва Денгиз флоти министрлигига ҳосил ўрим-йиғимини таъминлаш учун қишлоқ хўжалигига юборилаётган автомобиллар, тракторлар, қишлоқ хўжалик машиналари, запас қисмлар, ёнилғи-мойлаш материаллари ва бошқа юкларнинг биринчи навбатда ташиб берилишини таъминлаш топширилди.

Темир йўллар министрлигига:

— 1981 йилда сабзавот ва мева ортилган вагонлар белгиланган пунктларга жадал етказилишини таъминлаш, ҳаракат графикларида шу маҳсулотларни ташиш учун оширилган тезликдаги ихтисослаштирилган поездларнинг қатновини кўзда тутиш;

— темир йўлга яқин лавлаги қабул қилиш пунктларидан қанд лавлагини қанд-шакар заводларига ташиш учун вагонлар етказиб беришни таъминлаш, қанд лавлаги ташишни 1981 йилнинг 15 декабригача тугаллашни назарда тутиш;

— 1981 йил 1 октябридан 1982 йил 1 майгача иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг талабномаларига биноан колхозлар, совхозлар ва давлатга қарашли бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари учун бошқа республикалар, ўлкалар ва областларда тайёрланган хашакни амалдаги тарифлардан 50 процент камайтирилган тариф билан, ҳажми жиҳатидан прессланган хашак билан яхшилаб тўлдирилган вагонларга камроқ юк ортилгани учун жарима олмай ташиб бериш таклиф этилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва СССР Тайёрлаш министрлигига хўжаликларнинг ўз юқори сифатли уруғлигини эҳтиёжга тўла-тўкис етарли миқдорда ғамлаб олишлари, колхозларда, совхозларда ва давлатга қарашли бошқа корхоналарда дон ва дуккакли дон экинларининг эҳтиёт фондлари ҳамда кейинги йилга ўтадиган уруғлик фондларини вужудга келтириш устидан, шунингдек давлат ресурслари учун навли уруғлик тайёрлаш планининг бажарилиши устидан қаттиқ назорат ўрнатиш топширилди. Камчил ва истиқболли дон ва дуккакли дон навларининг ҳамда маккажўхори оддий гибридларининг етиштирилган бутун ҳосилидан фақат уруғлик мақсадлари учунгина фойдаланишга ижозат берилади.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига 1981 йил ҳосилини ўриб-йиғиб олиш учун тасдиқланган рўйхатда кўрсатилган министрликлар ва идораларнинг автомобилларидан ташқари барча корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг юк автомобиллари ҳамда бортли автоприцепларини шофёрлари ва ремонт воситалари билан бирга жалб этишларига ижозат берилди.

Дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ташишда юк автомобилларининг кечаю-кундуз ишлашини ташкил этиш, зарур бўлиб қолган ҳолларда халқ хўжалигининг бошқа тармоқларидан шофёрларни жалб этиш зарур, деб топилди.

Дон, бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, силос ва сенаж ҳамда бошқа ем-хашак турларини ташиб олишга командировка қилинган автомобиль шофёрларининг, ремонт ишчиларининг, автоколонна механиклари ва бошлиқларининг ҳамда автомобиль хўжаликлари диспетчерларининг, шунингдек колхозлар ҳамда хўжаликлараро корхоналар ва ташкилотлар автомобиль шофёрларининг асосий иш жойидаги ўртача иш ҳақининг 75 проценти, аммо тариф ставкаси (оклади)дан кам бўлмаган қисми бутун командировка даврида сақланиб қолиниши кўзда тутилди.

1981 йил дон ҳосили ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ташиб олишда ишловчи кўп юк ортиладиган автомобиллар ва прицепли автомобиллар (автопоездлар) шофёрлари учун тариф ставкасининг 25 проценти миқдорида қўшимча мукофот белгиланди. Бу мукофот ҳар сменалик иш натижаларига қараб белгиланган иш вақти давомида смена топшириғини бажарган тақдирда тўланади.

Автомобиль шофёрларини мукофотлаш юзасидан илгари белгиланган тадбирларга қўшимча равишда иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига 1981 йилда комбайнлардан ва тайёрлов пунктларига икки сменада (ҳар бир автомобилга икки ҳайдовчи ҳисобида) дон ва қанд лавлаги ташишда ишловчи автомобиль шофёрларини автомобилларнинг суткасига камида 20 соат узлуксиз ишлашини таъминлаганлик учун тариф ставкасининг 20 проценти миқдорида, РСФСРнинг Ноқоратупроқ зонаси, Сибирь, Урал, Қуйи ва Ўрта Волга районларида ҳамда Қозоғистон ССРнинг қўриқ районларида эса дон ташишда ишловчи шофёрларни тариф ставкасининг 40 проценти миқдорида мукофотлашни жорий этишга ижозат берилди. Мукофотлар суткалик иш натижаларига қараб суткалик топшириқ бажарилган ва автомобиль кейинги суткаларда ишлатиш учун яроқли ҳолатда топширилган тақдирда ёзилади.

Қарорда кўзда тутилган мукофотларни шофёрларга улар командировка қилинган корхона ва ташкилотлар тўлайди. Бунда смена топшириғи шофёрлар командировка қилинган колхоз ва совхозларда белгиланган иш куни давоматига мувофиқ белгиланади.

Дон ва дуккакли дон экинлари, картошка, уруғлик экинлар, кўп йиллик ўтлар, узун толали зиғир пояси, силособоп ва озуқабоп экинлар ҳосилини ўриб-йиғиб олишда комбайнлар ва бошқа ўрим-йиғим агрегатларида ишловчи машинист-тракторчилар ва бошқа механизаторлар хўжаликда белгиланган мавсум нормасини бажарганлиги учун, ҳосилни сифатли ва ҳеч нобуд қилмай ўриб-йиғиб олган тақдирда уларга (ҳақ тўланмай) 2 центнердан 4 центнергача дон бериш кўзда тутилди.

Комбайн ва бошқа ўрим-йиғим агрегатларида ишловчи бошқа ходимларга: тракторда ишловчи машинист тракторчига, комбайнда ишловчи машинист-тракторчи ёрдамчисига бериладиган доннинг 80 проценти миқдорида, комбайнда ишловчи машинист тракторчининг ёрдамчисига ҳамда автомобиль шофёрларининг ҳар бирига 70 проценти миқдорида ва ўрим-йиғим агрегатларига хизмат қилувчи созловчи мастерга 50 проценти миқдорида дон берилсин. Шу билан бирга машинист-тракторчилар ва бошқа ходимларнинг хоҳишига қараб натура ҳақи тегишли доннинг харид нархи қиймати ҳисобида пул билан алмаштирилиши мумкин.

РСФСРнинг Ноқоратупроқ зонаси, Сибирь, Урал, Узоқ Шарқдаги ва Қозоғистон қўриқ хўжаликларида ғаллани ўриб тўплаб кетадиган ўроқ машиналарида ишловчи машинист-тракторчиларга дастлабки етти кунда, қолган районларда эса ҳар бир экин оммавий ўриб олишга киришилган дастлабки беш кунда ҳосили ўриб-йиғиб олинган ҳар гектар учун ҳосилга ва ўрим-йиғим шароитларига қараб 0,5 килограмм дон ва нўхот ўришда 1,5 килограмм нўхот бериш кўзда тутилди. Совхозлар ва давлатга қарашли бошқа хўжаликларнинг мазкур миқдорларда дон бериш нормалари ва тартибини иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари белгилайди.

Совхозлар ва давлатга қарашли бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари директорларининг 1981 йилда совхозлардаги доимий ишчилар, шунингдек ҳосилни йиғиштириб олишга жалб этилган ходимларга иш ҳақи ҳисобига пландаги таннархи билан, аммо чакана нархдан юқори бўлмаган нарх билан сотиш учун картошка, сабзавот, мева, узум, резавор мева ва полиз маҳсулотлари ҳосилининг 10 процентгача бўлган қисмидан фойдаланишларига ижозат берилди.

Совхозларнинг ва давлатга қарашли бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарининг ходимлари учун қарорда белгиланган рағбатлантиришни қўллаш колхозларга тавсия этилди.

Совхозларнинг ва давлатга қарашли бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарининг директорларига 1981 йилда пичан, похол, силос, сенаж тайёрлашда, сунъий равишда суви қочирилган озуқа ишлаб чиқаришда банд бўлган ходимларга тайёрланган пичан ва силоснинг 10 процентгача ва похолнинг 20 процентгача бўлган қисмини қўшимча ҳақ тариқасида (текинга) беришларига ҳамда совхозларнинг ва давлатга қарашли бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарининг шахсий уй чорвасига эга бўлган доимий ходимларига шунча миқдордаги маҳсулотни пландаги таннархда сотишларига рухсат этилди.

Совхозларнинг, ўрмон хўжалиги корхоналари ва давлатга қарашли бошқа корхоналарнинг директорларига тракторлар ва машиналарни ишлатиш бўлмайдиган ерларда қўлда пичан ўриб тайёрлашда машғул бўлган ходимларга пичаннинг 50 процентгача қисмини (текинга) бериш ҳуқуқи берилди.

Ўрим транспорт комплекслари (отрядлари) ходимларининг ҳосил ўрим-йиғимини қисқа муддатларда ва ҳеч нобуд қилмай ўтказишдан моддий манфаатдорлигини кучайтириш мақсадида иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига 1981 йилда совхозларда ва давлатга қарашли қишлоқ хўжалик корхоналарида комплекслар (отрядлар)нинг ходимларига меҳнат ҳақини комбайнларда ёки бошқа ўрим-йиғим агрегатларида ишловчи машинист-тракторчиларнинг ўртача ҳақиқий иш ҳақига қараб (класс учун тўланадиган устама ҳақни қўшмай) тўлашга рухсат берилди. Созловчи мастерларнинг, ўрим-йиғим агрегатларига техника хизмати кўрсатаётган ишчиларнинг ҳамда комплекс (отряд) составида бошқа ишларда машғул бўлган машинист-тракторчиларнинг иш ҳақи миқдори шу ходимлар учун белгиланган тариф ставкалари билан ўрим-йиғим агрегатларида ишловчи машинист-тракторчи тариф ставкаси ўртасидаги нисбатга асосланиб белгиланади.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига 1981 йилда колхоз ва совхозлардаги ишларнинг энг долзарб даврларида қарорда кўрсатилган ишчилар, механизаторлар ва корхоналарнинг автомобиль шофёрларидан ташқари шаҳарларнинг, ишчи посёлкалари ва қишлоқ аҳоли пунктларининг меҳнатга яроқли аҳолисини, шунингдек саноат, транспорт корхоналари ва бошқа корхоналарнинг, муассасалар ва ташкилотларнинг ишчилари, машинист-тракторчилари ҳамда бошқа механизаторлари ва автомобиль шофёрларининг қишлоқ хўжалик ишларига ва ғалла қабул қилиш корхоналарида ҳамда қанд лавлаги пунктларида ишлашга жалб қилишга рухсат берилди.

Ўрим-йиғим ишларига жалб қилинадиган ишчи ва хизматчиларнинг асосий иш жойидаги ўртача ойлик иш ҳақининг 50 проценти сақланиб қолади, деб белгиланди. Шу сабабли уларга суткалик ва квартира ҳақи тўланмайди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига 1981 йилда бошқа республикалар, ўлка ва областларнинг, шунингдек республика, ўлка, область доирасидаги бошқа районларнинг колхоз ҳамда совхозларига ўрим-йиғим ишларига борадиган машинист-тракторчилар ва бошқа механизаторларга вақтинчалик иш жойигача етиб бориш ва у ердан қайтиб келиш ҳақини тўлашга ҳамда йўлда бўлган вақти учун ва колхоз ёки совхозга етиб боргандан кейинги дастлабки уч кун учун ўртача иш ҳақини тўлашга ижозат берилди. Шу ходимларнинг асосий иш жойидаги ўртача иш ҳақининг 75 проценти сақланиб қолади, деб белгиланди. Шу сабабли командировка қилинган механизаторларга суткалик ва квартира ҳақи тўланмайди.

Колхозларга командировка қилинган механизаторлар меҳнатига совхозларда амал қилаётган норма ва расценкаларга биноан ҳақ тўлаш, шунингдек бошқа хўжаликдаги ҳосилни ўриб-йиғиб олиш учун юборилган машинист-тракторчилар ва автомобиль шофёрларининг иш вақтини ҳар йилги ҳақ тўланадиган отпуска олиш ҳуқуқини берувчи меҳнатдаги иштироки минимумини бажаришга қўшиш тавсия этилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига дағал хашак тайёрлаш учун мамлакатнинг бошқа районларига юбориладиган машинист-тракторчилар ҳамда умум фойдаланишдаги транспорт, СССР «Госкомсельхозтехника»си корхоналари ва ташкилотлари, совхозлар ва давлатга қарашли қишлоқ хўжалик корхоналари автомобиль хўжаликларининг автомобиль шофёрлари учун ҳосил ўрим-йиғимида қўлланиладиган суткалик ва квартира ҳақи ўрнига асосий иш жойидаги меҳнат ҳақи ва ўртача иш ҳақининг 75 процентини тўлаш тартибини қўллашга ижозат берилади.

РСФСР Министрлар Советига ва Қозоғистон ССР Министрлар Советига РСФСРнинг ва Қозоғистон ССРнинг қўриқ районларига, колхозлар, совхозлар ва давлатга қарашли бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарига ҳосил ўрим-йиғимида қатнашиш учун келган ҳамда шу районларда комбайнларда ишлашнинг мавсумий нормасини бажарган машинист-тракторчиларга ва машинист-тракторчиларнинг ёрдамчиларига давлат харид нархлари билан 10 центнергача, мавсумий нормаларни бажармаганларга эса озроқ миқдорда, комбайнларда ишлаш мавсумий нормасининг бажарилишига қараб совхоз директори ёки колхоз правлениесининг хоҳишига кўра нақд пулга дон сотиш ҳуқуқи берилди.

Совхозларга ва давлатга қарашли бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарига 1981 йилда кузги экинлар экиладиган ерларни шудгорлашда ва кузги экинлар экишда, шунингдек кузги шудгорлаш ишларида банд бўлган машинист тракторчиларга қарорда белгиланган миқдорларда дон сотишга ижозат берилди.

Дон қабул қилиш муддатларини қисқартириш мақсадида РСФСР Министрлар Советига ва Қозоғистон ССР Министрлар Советига 1981 йилда ғалла қабул қилина бошлашидан то 1 декабргача қўриқ ер районларидаги элеваторлар ва ғалла қабул қилиш пунктларида дон ортиш ва тушириб олишда машғул бўлган юкчи ишчиларнинг меҳнатига улар кунлик иш нормаларини 100 процентдан 105 процентгача бажарган тақдирда 10 процент оширилган, 105 процентдан 110 процентгача бажарган тақдирда — 30 процент оширилган, 110 процентдан зиёд бажарган тақдирда 50 процент оширилган расценкалар билан ҳақ тўлаш ҳуқуқи берилди.

СССР Давлат банкига истисно тариқасида, айрим колхозлар, совхозлар ҳамда давлатга қарашли қишлоқ хўжалик ва тайёрлов корхоналарига ўрим техникасининг ҳақини тўлаш, чорвачилик фермаларидаги ускуналарга техника хизмати кўрсатиш пунктлари, автомобиллар ва тракторлари турадиган очиқ жойлар, дон қуритиш пунктлари, усти ёпиқ ғалла хирмонлари, дон асраладиган омборхоналар ва майдонлар, шунингдек қишлоқ хўжалик техникасини йиғиш цехлари қуриш ва уларни реконструкция қилиш харажатлари учун узоқ муддатли қарз беришга ижозат қилинди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига 1981 йилда ғоят зарур бўлиб қолган тақдирда, истисно тариқасида қишлоқ хўжалик ишларига олий ўқув юртларининг (биринчи ва охирги курсларидан ташқари) студентлари ва ўрта махсус ўқув юртлари юқори курсларининг (охирги курсларидан ташқари) ўқувчиларини, шунингдек ҳунар-техника билим юртларининг (ўрта ҳунар-техника билим юртларидан ташқари) ўқувчиларини кўпи билан бир ой муддатга жалб этишга ижозат берилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва тегишли республикаларнинг касаба союз советлари билан келишиб олган ҳолда 1981 йилги дон ҳосили ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ҳосилини ўриб-йиғиб олиш ва ташиш даврида қишлоқ районлари ва районлар группаси учун, шунингдек областлар, ўлкалар ва автоном республикалар учун пул мукофотлари билан кўчма Қизил байроқлар таъсис этиш таклиф қилинди. Пул мукофотлари ва Қизил байроқлар автоколонналарга ва бошқа транспорт бўлинмаларига ҳар ўн кунлик иш якунларига кўра топширилади.

Иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига область, ўлка ижроия комитетларига, республика Министрлар Советининг ёрлиқларини топшириш билан «1981 йил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ҳосилини автомобилда ташиш аълочиси» фахрли унвонини белгилаб қўйиш тавсия этилди.

Иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига 1981 йилда ҳосил ўрим-йиғимини ўтказиш ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва ем-хашак тайёрлашда юқори кўрсаткичларни таъминлаётган машинист-тракторчиларга, ишчи ва хизматчиларга сотиш учун колхозлар, совхозлар ва бошқа қишлоқ хўжалик ташкилотларига бозор фондларидан енгил автомобиль ва мотоцикллар ажратиш таклиф этилади.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига, СССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлигига, СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига, СССР Тайёрлаш министрлигига ва СССР «Госкомсельхозтехника»сига 1981 йил ҳосили ўрим-йиғимини ўтказиш учун ажратилган моддий ресурсларни қатъий тежашни таъминлаш топширилди.

СССР Халқ контроли комитетига қарорда кўзда тутилган топшириқларнинг бажарилиши устидан назорат ўрнатиш топширилди.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг қарорида 1981 йилги ҳосил ўрим-йиғимига, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва ем-хашак тайёрлашга ўз вақтида ҳозирлик кўриш ва уни уюшқоқлик билан ўтказишга ҳамда 1981/82 йил даврида чорва қишловини муваффақиятли ўтказишга доир бошқа тадбирлар ҳам белгиланди.

x x x

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети партия, совет, қишлоқ хўжалиги, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, колхозлар ва совхозлар, саноат ва транспорт ташкилотлари КПСС XXVI съезди қарорларига амал қилиб, қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш соҳасидаги вазифаларни муваффақиятли бажаришга бутун кучларини сарф қиладилар ҳамда ҳосил ўрим-йиғими ва ем-хашак тайёрлаш даврида ишларнинг аниқ-пухта маромини, ҳосил ўрим-йиғими ҳеч нобудгарчиликсиз ўтказилишини, ем-хашакнинг зарур миқдорда тайёрланишини, 1981 йилда давлатга дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш планларини тўла ва ошириб бажаришни ҳамда 1981/82 йил даврида чорва қишловининг муваффақиятли ўтказилишини таъминлаш чораларини кўрадилар, деб ишонч билдирдилар.

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

КПСС Марказий Комитети Чехословакия Коммунистик партиясининг 60 йиллиги муносабати билан ЧКП Марказий Комитетига табрик телеграммаси йўллади. Телеграммада бундай дейилади:

«Улуғ Октябрь социалистик революциясининг музаффар ғоялари таъсирида революцион ҳаракат қудратли равишда юксалган шароитда ЧКПнинг вужудга келганлиги мамлакатингиз тарихида зўр аҳамиятга молик воқеа бўлди. Партиянгизнинг қарор топишида В. И. Лениннинг чехословак коммунистларига берган маслаҳатлари ва ёрдами бебаҳо роль ўйнаганини биз, совет коммунистлари фахрланиб қайд этамиз.

60 йилдирки, Чехословакия Коммунистик партияси марксизм-ленинизм таълимотига амал қилиб, меҳнаткашлар курашининг олдинги сафида бормоқда. Неча ўн йиллар давомида чехословак коммунистлари синфий жанг қилиб, фашизмга ва реакцияга қарши озодлик курашида қатнашиб, миллий-демократик ва социалистик революциянинг тарихий тажрибасини орттирди. Индустриал жиҳатдан ривожланган мамлакат социализм негизларида қайтадан ўзгартирилганлиги, янги жамият муваффақиятли равишда қурилганлиги — ЧКПнинг ўз меҳнаткаш халқига садоқат билан курашда эришган олий ютуқларидир.

Марксизм-ленинизмга ва социалистик интернационализмга садоқатли партиянгизнинг сиёсати меҳнаткашларнинг кенг миқёсдаги қўллаб-қувватлашига ва ишончига сазовор бўлди. Ижтимоий-иқтисодий ва маданий қурилишнинг муҳим марраларини белгилаб берган ЧКПнинг XVI съезди бунинг янги яққол намойишига айланди. Съезд қарорларининг бажарилиши социалистик Чехословакиянинг ҳар тарафлама тараққиёт йўлидан яна бир катта қадам қўйишига имкон беради.

Совет Иттифоқи ва Чехословакия Коммунистик партиялари ижтимоий-иқтисодий стратегия ва халқаро турмушнинг барча ҳаётий проблемаларига ёндашишда якдил эканликларини уларнинг яқинда бўлиб ўтган съездлари яққол тасдиқлади. Партияларимиз билан давлатларимиз самарали алоқаларни ривожлантириб, катта вазифаларни ҳал этишда куч-ғайратларини бирлаштириб, кескинликни юмшатиш ва қуролсизланиш сиёсати учун, ер юзида мустаҳкам тинчлик учун биргаликда курашмоқдалар. КПСС ўзининг XXVI съезди қарорларига амал қилиб, қардош Чехословакия билан, социалистик ҳамдўстликдаги барча мамлакатлар билан дўстликни, жуда мустаҳкам ўзаро алоқаларни кучайтириш тўғрисида бундан буён ҳам тинимсиз ғамхўрлик қиладилар».

(ТАСС).

СОВЕТ—КОНГО ҲУЖЖАТЛАРИ ИМЗОЛАНДИ

13 май куни Катта Кремль саройида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Конго Халқ Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома имзоланди.

Шартномани:

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи номидан — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев;

Конго Халқ Республикаси номидан — Конго Меҳнат партияси Марказий Комитетининг Раиси, КХР Президенти, Давлат бошлиғи, Министрлар Советининг Раиси Дени Сассу-Нгессо имзоладилар.

Л. И. Брежнев билан Д. Сассу-Нгессо ўртоқлар Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Конго Меҳнат партиясининг ҳамкорлиги тўғрисидаги битимни ҳам имзоладилар.

Ҳужжатларни имзолаш вақтида:

Совет томонидан — Ю. В. Андропов, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Раисларининг ўринбосарлари, СССР министрлари, бошқа расмий кишилар.

Конго томонидан — КМП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг ташқи муносабатлар учун масъул аъзоси, ташқи ишлар министри Пьер Нзе, КМП Марказий Комитетининг аъзоси, КМП Марказий Комитети Раиси секретариатининг бош секретари Комил Бонгу, КХР партия-давлат делегациясининг бошқа аъзолари ҳозир бўлдилар.

(ТАСС).

СОВЕТ ЖУРНАЛИСТЛАРИНИНГ ЮКСАК БУРЧИ

СССР Журналистлар союзи билан Москва шаҳар журналистлар ташкилоти правлениеларининг 13 май куни Москвада ўз ишини тугатган пленуми КПСС XXVI съездининг қарорларини, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев докладида айтилган қоидалар ва хулосаларни пропаганда қилишда СССР Журналистлар союзининг вазифаларини муҳокама қилди.

СССР Журналистлар союзи правлениесининг раиси, «Правда» газетасининг бош редактори В. Г. Афанасьев пленумда доклад қилди. Докладчи ва музокараларда сўзга чиққанлар ижодий союзнинг барча аъзолари номидан партия XXVI съездининг қарорларини, партиянинг ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан маъқуллаб гапирдилар. Улар таъкидлаб айтдиларки, совет журналистларининг меҳнатига берилган юксак баҳо, оммавий информация ва пропаганда воситаларига қўйилаётган юксак талаблар ишни доимо такомиллаштириб боришни, профессионал маҳорат оширилишини, партия XXVI съездининг қарорлари пропагандаси моҳирлик билан олиб борилишини, ўн биринчи беш йиллик планларини бажариш учун совет халқи курашини ёркин ва ишчанлик билан ёритишни тақозо этади.

КПССнинг XXVI съездидан кейин журналистларнинг ташкилотлари, редакция коллективлари ўз фаолиятларини активлаштириб юборганликлари таъкидланди. Матбуотда экономиканинг конкрет проблемалари юзасидан, илғор тажрибалар ва замонавий илмий-техникавий ютуқлар жорий этилиши тўғрисида муфассал чуқур мазмунли мақолалар кўпайиб қолди, танқидий материалларнинг самараси ва таъсири ошди. Шу билан бирга совет журналистлари қилинган ишлар партия XXVI съезди қарорларини пропаганда этиш, мамлакатимизни социал-иқтисодий ривожлантириш, оммани коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида съездда қўйилган программани амалга ошириш катта ишларнинг бошланиши эканлигини яхши тушунадилар.

Қабул қилинган қарорда таъкидланадики, Л. И. Брежнев докладидаги ғоялар ва қоидалар ҳамда КПСС XXVI съезди бошқа ҳужжатларининг бойлиги ва чуқурлигини ҳар бир совет кишисига етказиш, ўн биринчи беш йиллик планлари изчиллик билан амалга оширилиши учун курашга меҳнаткашларни сафарбар этишда актив қатнашиш матбуот, телевидение ва радио эшиттириш ходимларининг жуда муҳим партиявий ва профессионал бурчидир.

Пленум СССР журналистларининг навбатдаги бешинчи съездини чақириш масаласини кўриб чиқди ва уни 1982 йилда чақириш тўғрисида қарор қабул қилди ҳамда съезднинг кун тартибини тасдиқлади.

Шу йилнинг октябрь ойида Москвада халқаро журналистлар ташкилотининг тўққизинчи конгрессини ўтказиш масаласи ҳам кўриб чиқилди. Конгресс халқаро журналистлар ташкилоти ижроия комитетининг қарорига мувофиқ ўтказилади.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлимининг мудири Е. М. Тяжельников қатнашди.

(ТАСС).

АРХИТЕКТОРЛАР СЪЕЗДИДА

КПСС XXVI съезди қарорларини амалга ошириш борасида халқнинг жуда катта бунёдкорлик ишида актив қатнашиш, совет кишиларига муносиб архитекторлик иншоотлари барпо этиш, яшаш ва ишлаш учун қулай, бир-бирига ўхшамайдиган гўзал шаҳар ва қишлоқлар барпо этиш совет меъморлари ижодининг социал йўналишидир. СССР архитекторларининг VII съездида қатнашаётганлар шу ҳақда гапирдилар. Съезд 13 май куни Москвада ўз ишини давом эттирди.

Делегатлар уй-жой граждан қурилиши, саноат қурилиши ва қишлоқ қурилиши сифатини янада ошириш йўлларини зўр қизиқиш билан муҳокама қилмоқдалар. Сўзга чиққанлар КПССнинг XXVI съездида совет меъморларининг ишига берилган юксак баҳо тўғрисида, улар олдига қўйилган янги муҳим вазифалар ҳақида чуқур мамнуният билан гапирдилар.

Съезд делегатлари кадрлар тайёрлаш проблемалари тўғрисида, ёш мутахассисларни жиддий тадқиқот ишларига жалб этиш ҳақида гапирдилар.

Сибирь ва Узоқ Шарқда қуриладиган янги шаҳарларни лойиҳалаш ва қуриш актуал проблемаларига катта эътибор берилди.

Халқаро архитекторлар союзи бюросининг аъзоси Ш. Э. Гейзендорф (Швецария) халқаро архитекторлар союзи номидан съезд делегатларини табриклади. ГДР архитекторлар союзининг президенти В. Урбанский социалистик мамлакатлар архитекторлари номидан совет меъморларига дўстона қутловлар ва янги ижодий муваффақиятлар тилаб, самимий истаклар айтди.

14 майда съезд ўз ишини давом эттиради.

(ТАСС).

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ҚУРИЛИШ ИШЛАРИНИ ЗАРБДОР СУРЪАТ ВА ЮКСАК СИФАТ БИЛАН ОЛИБ БОРАМИЗ

«Янги беш йиллик қурувчилар учун жиддий имтиҳон бўлади. Маҳсулотнинг энг кўп ўсишини таъминлашга, танг жойларни тузатишга қодир бўлган корхоналарни тезроқ қуриб битказиб, ишга тушириш учун кучларни ҳар томонлама жамлаш шу беш йилликка хос хусусиятдир. Биз ҳозирдаёқ шу йўлдан бормоқдамиз ва унга сўзсиз амал қилиш керак».

Ўзбекистон қурилиш ташкилотларининг илғорлари ўртоқ Л. И. Брежнев КПССнинг XXVI съездида айтган ана шу сўзларга жавобан бу имтиҳондан шараф билан ўтамиз, ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажарамиз, демоқдалар. Бутун мамлакат сингари республикамиз ҳам улкан қурилиш майдонига айланган. Қурилишларнинг коллективлари ўн биринчи беш йилликнинг улкан вазифаларини бажариш учун партия олдидаги, бутун совет халқи олдидаги масъулиятини англаб, ўз зиммаларига янги, янада юксак мажбуриятлар олмоқдалар, тезроқ, сифатлироқ, тежамлироқ қуриш учун барча имкониятларни қидириб топиб, ишга солмоқдалар.

Республика саноатининг энг яхши ходимлари ташаббусини қўллаб-қувватлаб, ўн беш илғор қурувчи беш йилликда ўн йиллик ва ундан кўпроқ йиллик планларни бажариш, энг муҳим саноат, ирригация, қишлоқ хўжалик объектлари, уй-жой, маданий-маиший объектларни тезроқ ишга туширишни таъминлаш юзасидан янги қимматли ташаббус бошладилар. Беш йиллик гвардиячилари ўз ташаббуслари тўғрисида, ўзлари белгилаган марраларга қандай эришажаклари тўғрисида 13 май куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг мажлисида гапириб бердилар. Янги ташаббус муаллифларига сўз берамиз. Улар ўзларининг ижодий режалари тўғрисида, партия белгилаб берган улуғвор планларни амалга ошириш учун ўз ўртоқлари билан биргаликда фидокорона меҳнат қилаётганликлари тўғрисида қуйидагиларни гапириб бердилар.

Деҳқонбой АШУРОВ,
«Ферганаоблколхозстрой» тресги комплекс бригадасининг бошлиғи

— Ер юзида мустаҳкам тинчлик ва совет кишилари фаровонлигини ошириш — партиямизнинг бош мақсадидир. Биз, қурувчилар, ана шу буюк ғамхўрликка жавобан зўр ғайрат билан меҳнат қиламиз, тез, сифатли, арзон қуришга интиламиз.

Ҳозир бизнинг комплекс бригадамиз Тошлоқ районида чорвачилик комплекси қурмоқда. Комплексни қуриб битказиб, колхоз болалари учун мактаб қуришга киришамиз. Мана кўп йиллардан бери худди шу тариқа хўжаликлардан хўжаликларга ўтиб ишлаб, янги-янги обод колхоз посёлкалари, клублар, болалар боғчалари, ишлаб чиқариш бинолари бунёд этмоқдамиз. Биз қурган жойларда истиқомат қилиб, меҳнат қилаётган кишиларнинг миннатдорчилиги биз учун асосий мукофотдир.

Бригаданинг барча аъзолари беш йилликда ўн йиллик планни бажара олармикинмиз, деб ўйлаб кўрдик. Ўз имкониятларимиздан тўла фойдалансак, бу имкониятлар бизда мавжуд, ўн йиллик планни албатта бажарамиз, деган қарорга келдик.

Дмитрий ЗАЗУЛИН,
Ангрендаги «Узбекшахтострой» трестининг ғишт терувчилар бригадаси бошлиғи:

— Ҳозир Ангрендаги янги микрорайонда яна бир 32 квартирали уй қуриб битказмоқдамиз. Яқин орада бутун бригадамиз беш йилликнинг биринчи йилидаги энг муҳим, ишга тушириладиган объект — Олмалиқ химия заводида олтингугурт ишлаб чиқариш қурилмаси барпо этишга киришади.

Йил бошидан яхши суръатлар билан меҳнат қилмоқдамиз. Бригада ойлик топшириқларни икки баравар, ҳатто ундан ошириб адо этмоқда. Биз бир неча йилдан бери бригада пудрати методи асосида ишлаяпмиз. Бу эса бизга жуда қўл келмоқда. Ана шу метод асосида меҳнатни ташкил этишда яхшигина тажриба орттирдик, кучларни тақсимлашнинг аниқ системаси ишлаб чиқилди. Гарчи бизнинг бригадамизни трестда энг яхши бригада деб атасаларда, ишга ижодий муносабатда бўлишни жуда муҳим деб ҳисоблайман. Бизлар бошқа коллективларда тўпланган барча энг яхши янгиликларни бажонидил қабул қиламиз. Бригадамизда вужудга келган барча янгиликларни бошқалар билан баҳам кўрамиз. Бизлар учинчи марта икки беш йилликни бажариш мажбуриятини қабул қилмоқдамиз. Тўққизинчи беш йилликда ҳам, ўнинчи беш йилликда ҳам ўз сўзимизнинг устидан чиқдик. Ўйлайманки, ўн биринчи беш йилликда ҳам дуруст ишлаймиз.

Мадёр ҚИЛИЧЕВ,
Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига қарашли «Туямуюнгидрострой» қурилиш бошқармаси экскаваторчилар бригадаси бошлиғи

— Бизнинг бригадамиз экскаваторларига «Аму забткори» сўзлари ёзиб қўйилган. Бу билан фахрланамиз. Чунки бизнинг бригадамизга Туямўйин гидроузели қурилишида дастлабки кубометр тупроқни қазиш, Амударёни тўсиш ишониб топширилган. Ҳозир бошлаган ишимизни давом эттирмоқдамиз. Улкан тўғонни тобора баланд кўтармоқдамиз. Ҳозирдаёқ бу ерда сув омбори тўлқинлари мавж урмоқда.

Ўнинчи беш йиллик топширигини 166 процент бажардик. Январь-март ойлари квартал плани 203 процент адо этилди. Шу кунларда суръатни янада оширдик. Бу эса беш йиллик программасини икки баравар бажаришимиз учун замин яратади.

Бунинг учун бригадамиз нималар қилиши керак? Биринчидан — мустаҳкам ва онгли интизом бўлиши, иккинчидан — техникани аъло даражада эгаллаши зарур. Биз эса техникани яхши эгаллаганмиз. Учинчидан — топширилган иш учун юксак масъулият сезишимиз лозим.

Бригадамиз комсомол-ёшлар коллективи бўлишига қарамай барча йигитлар орденлар билан тақдирланган. Ақл ёшда эмас, бошда деганлари шу бўлса керак.

Неъматилла ҚЎЧҚОРОВ,
Наманган даги 10-трест пардозловчилар бригадаси бошлиғи

Бригадамиз ўнинчи беш йилликда дуруст меҳнат қилди. Ўтган йил ноябрь ойининг охирида ўн йиллик топшириқни бажарганлигимиз тўғрисида рапорт бердик. Наманган область кутубхонаси, сиёсий маориф уйи ва бошқа кўпгина маданий ва маиший объектлар бригадамиз аъзолари қўли билан бунёд этилганлигидан мамнунмиз. Ҳозир бригада стоматология поликлиникаси биносини қурмоқда. Шу кунларда ҳам графикдан икки баравар ўзиб меҳнат қилмоқдамиз. Бизда ҳеч қандай сир йўқ. Ҳар биримиз бир қанча курувчилик касбкорини эгаллаганмиз. Бошқа қурувчилар муваффақиятини диққат билан кузатиб бориб, улардан ҳамма янги, илғор нарсаларни жадал ўрганамиз. Бизлар бригадамиз аъзолари ўртасидаги бир-бирини алмаштириб туришни ихтисослаштириш билан қўшиб олиб борамиз. Бригадада буларнинг ҳаммаси беш йилликда ўн бир йиллик топшириқни бажариш имконини беришига аминдир.

Рисқул МУЛДАНОВ,
«Главсредазирсовхозстрой»га қарашли «Бустонводстрой» тресги скреперчилар бригадасининг бошлиғи

Жиззах ва Мирзачўлдаги қўриқ ерларни ўзлаштиришда йигирма йилдан бери меҳнат қилмоқдаман. Ўлкамиз шу вақт ичида таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Дашт барқ уриб яшнамоқда, бу ерда пахтадан мўл ҳосил олинмоқда, қўриқда янги-янги шаҳарлар ва посёлкалар қад кўтарди. Бунда менинг ҳам камтарин ҳиссам борлигидан фахрланаман.

Ҳозир мен ва ўртоқларим 3-«Ғалаба» пахтачилик совхозида қўриқ ерларни текислаш билан бандмиз. Орадан бир оз вақт ўтгач, бу ерда ҳам ғўзалар барқ уради, «зангори кема»лар жавлон уриб, ер меҳнатимизни сахийлик билан тақдирлайди. Шунинг учун ҳам бизлар бутун кучни ишга солиб меҳнат қилмоқдамиз. Менинг ўзим тўрт ойлик планни 2,2 баравар ошириб бажардим, 24,5 минг кубометр ўрнига 55,3 минг кубометр тупроқ сурдим. Юксак мажбурият — бир беш йилликда икки беш йиллик план бажарилишига ишончимиз комил.

Урганчбой ПОЛВОННИЕЗОВ,
«Каракалпакирсовхозстрой» бошқармаси экскаваторчилар бригадасининг бошлиғи

КПСС XXVI съезди кенг кўламдаги озиқ-овқат программасини белгилаб берди. Бригадамиз ана шу программани амалга оширишга ўз имкониятига қараб ҳисса қўшмоқда. Мелиораторлар экинзорларимиз янада серҳосил бўлиши учун деҳқонларга кўмаклашмоқдалар. Масалан, бизлар ҳозирги вақтда «Қораўзак» шоликор совхозидаги каналчи кенгайтириб чуқурлаштирмоқдамиз. Ўтган йили совхоз ҳар гектар ердан 55 центнердан дон йиғиштириб олди. Канал реконструкция қилиниб бўлгач, деҳқонлар янада юксак натижаларга эришиш ниятидадирлар.

Бригадамизда ўн нафар механизатор бўлиб, бешта экскаваторда ишлаймиз. Беш йилликда қарийб 4,5 миллион кубометрга тенг келадиган тупроқ ишларини бажариш планлаштирилган. Биз ўз имкониятларимизни ҳисоблаб чиқиб, ушбу программани икки ярим йилда бажаришга аҳд қилдик. Бунинг учун резервлар мавжуд. Бундан ташқари техникадан янада самаралироқ фойдаланиш, жорий ва капитал ремонт муддатларини қисқартириш ҳамда ҳар бир машинистнинг профессионал маҳоратини ошириш керак.

Абдуаҳад РИВОЖИДДИНОВ,
Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигига қарашли 15-трест комплекс бригадаси бошлиғи

Биз, қишлоқ қурувчилари, Самарқанд области районларида йирик чорвачилик комплекслари, бошқа ишлаб чиқариш бинолари, колхоз ва совхоз посёлкаларида уйлар, мактаблар, клублар, болалар боғчалари бунёд этмоқдамиз. Бизнинг бригадамиз ўзига хос бригада бўлиб, унда ўн беш йилдан кам ишлаган бирорта ҳам ишчи йўқ. Шу муддат ичида биз бир-биримизни яқиндан билиб олдик. Кўп нарсаларни ўргандик. Менинг ўзим дипломли техник қурувчиман. Ўртоқларим ҳам доимо ўз билимларини ошириб бормоқдалар.

Беш йиллик топширигини икки баравар ошириб бажариш осон эмас, албатта. Бироқ биз ўз кучимизга, тажрибамизга ишонамиз, техникани яхши эгаллаганмиз. Қишлоқдаги қурилиш майдонларида машина-ускуналар кўпроқ бўлишини истаймиз. Шунда иш янада қизиқарли бўлар эди.

Биз бир беш йилликда икки беш йиллик топшириқни бажариш тўғрисида юксак мажбурият олдик. Уни бажариш — бизнинг бурчимиздир.

Александр РОН,
«Голодностепстрой»га қарашли «Янгиерводстрой» трестининг бульдозерчиси

Мен дренаж ва коллектор шохобчалари қазилганидан кейин собиқ қўриқ ерларда чигит экадиганлар учун далаларни тайёрлаб бераман. Мен бу ишни Жиззах ва Мирзачўлда ҳам бажардим. Қарийб 20 йилдан бери хўжаликлар учун далаларни текисладим. Қанча майдондаги ерни текислаганлигимни ҳисоблаб чиқиш қийин.

Тўққизинчи беш йилликда нормани икки ярим баравар, ўнинчи беш йилликда эса уч баравар бажардим. Ўн биринчи беш йилликни янада салмоқли натижалар билан нишонлаш ниятидаман. Биз чўлқуварларга ёзнинг саратон кунларида ҳам, қиш қаҳратонларида ҳам ишлашга тўғри келади. Бизнинг зиммамизга ер қиёфасини ўзгартиришдан, даштни совет кишисига хизмат қилдиришдан иборат фахрли вазифа юклангандигини яхши биламиз. Партия бизнинг олдимизга қўйган бу вазифани шараф билан бажарамиз.

Тўлқин САМИҒОВ,
«Главташкентстрой»га қарашли 12-трест комплекс бригадаси бошлиғи

Бригадамиз свердловсклик қурувчиларнинг белгиланган планни оз ишчи кучи билан бажариш методини маъқуллаб муваффақиятли қўлланмоқда. Бригадамиз ҳар бир аъзоси ўз вазифасини, техникани яхши билганлиги, ҳар бир иш дақиқасидан тўла фойдаланганлиги туфайли беш йилликда бригадада меҳнат унумдорлиги 41 процент ошди. Сўнгра ўз зиммамизда илгариги планни қолдириб, звенолардан бирини мустақил бригада қилиб ажратишга қарор бердик. Биз топшириқни уддалаб, ҳатто ошириб бажармоқдамиз.

Материалларни тежаш режимига кўп эътибор бераяпмиз. Бригада ўтган беш йилликда 115 минг дона ғишт, 60 кубометр ёғоч тахта, 40 тонна металл, 20 тонна цемент тежаб қолди. Агар ҳар бир коллективда иш шундай борса, Тошкент шаҳрининг ўзидагина яна бир катта қурилишга етадиган материал иқтисод қилинган бўлур эди.

Ўтган беш йилликда биз икки беш йиллик топшириқни бажариш ташаббускори бўлиб чиққан эдик. Ваъдага вафо қилдик. Эндиликда бу ташаббусни анъанага айлантиришимиз мумкинлигидан қувонмоқдамиз.

Леонид ТОКАРЧУК,
«Ташметрострой» тресги проходкачилар бригадасининг бошлиғи

Мен илгари шахтёр бўлиб ишлаганман. Тошкентда метрополитен қурила бошлагач метросозлар таклифини бажонидил қабул этдим ва бригадага бошчилик қила бошладим. Шижоаткорлик билан ишлаяпмиз — ўтган беш йилликда 7,5 йиллик планни бажардик, шу беш йилликда эса камида ўн йиллик топшириқни уддалаймиз. Юксак суръатлар билан ишлаётганлигимизга қудратли техника кўмаклашмоқда. Бизнинг вазифамиз уни яхши билиб, моҳирлик билан бошқаришдан иборат. Бригадамиз аъзолари тажрибали кишилардир, звено бошлиқлари эса инженерлик маълумотига эга. Метрополитен қурилишининг иккинчи навбат тоннели кун сайин илгарилаб бормоқда.

«Бир беш йилликда икки беш йилликни бажариш» ташаббуси саноатда ва қурувчилар орасида вужудга келганлиги бизни қувонтиради. Ҳар бир коллектив икки беш йиллик планни бажармаса-да, орамизда қолоқлар бўлмай, ҳар бир корхонада, ҳар бир қурилишда топшириқ ошириб адо этилса, мўлжалдагидан кўпроқ ишлар амалга оширилса, илғорлар қолоқларни ўз орқасидан эргаштирса, бизлар партия белгилаб берган улуғвор режаларни тезроқ бажара оламиз.

Исмоил ҲАБИБОВ,
Бухородаги 20-трест комплекс бригадаси бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони

Бригадамиз иш вақтининг бир минутини ҳам бекор кетказмаслик шиори остида меҳнат қилмоқда. Биз бунга оғишмай амал қилмоқдамиз. Ўнинчи беш йилликни уч йилда бажардик. Янада яхши, янада жадал ишлай олишимиз мумкинлигини сезиб турибмиз. 1985 йилда икки беш йиллик топшириқни уддалай олишимизга асосий резервимиз — бригада пудрати афзалликлари ҳисобига тўпланган тажриба ёрдам беради. Биз бригада пудрати асосида 1972 йилдан бери ишламоқдамиз.

Бригадамиз аҳил ва кўп миллатлидир. Ҳозир Бухорода кўркам, қулай уй-жойлар барпо этмоқдамиз. Ҳар бир қурилишнинг пойдеворидан бошлаб, энг сўнгги жараёнларигача — барча ишларни ўзимиз бажарамиз. Янги уйларга кўчиб кирган кишилар қувончидан қувонамиз. Бутун мамлакат сингари партия ўртага қўйган халқ фаровонлигини ошириш, унинг турмушини янада бахтиёр ва гўзал қилишдан иборат бош вазифани ҳал этмоқдамиз.

Фарҳод ҲАИИТОВ,
Сурхондарёдаги 11-трест комплекс бригадасининг мастер-бригадири

Менинг вазифам мастер-бригадирликдан иборат одатдан ташқари вазифадир. Бироқ трестимизда 1976 йилда бошланган тажрибанинг моҳияти худди шундадир. Бизлар йириклаштирилган бригадалар бўлиб мастерларсиз, участка бошлиғисиз ишлашга қарор қилдик. Бундай ҳолда бригада бошлиғи тегишли тайёргарликка эга бўлиши керак, албатта. Ўнинчи беш йилликда тўпланган тажриба меҳнатни бундай ташкил этиш юксак даражада самарали эканлигини кўрсатди. Ҳозирги вақтда бригадамизда 24 киши бўлиб, келгусида биз ишчилар сонини икки баравар кўпайтирамиз, бу эса йирик объект қуриш учун пудрат ишлари олишимизга, унда иншоот пойдеворини қуришдан тортиб уни фойдаланишга топширишимизгача бўлган ишларни ўзимиз бажаришимизга имкон беради. Бригадамиз техника билан дуруст таъминланган. Масалан, бизда иккита минора крани бор. Кранчиларимиз бригада аъзоларидир. Буларнинг ҳаммаси бир беш йилликда икки беш йиллик топшириқни бажаришда юксак мажбуриятни муваффақиятли уддалаш учун мустаҳкам замин яратади.

Мелли ҲАКИМОВ,
«Каршистрой» комплекс бригадасининг бошлиғи

Бригадамиз меҳнат календарида кузнинг биринчи ойи — сентябрь бошланди. Злобин методи асосида ишлаганлигимиз, турдош касбларни эгаллаб олганлигимиз бундай жадал ишлашимизга имкон берди. Ҳозир бригададаги ўн олти ишчининг ҳар бири ғишт терувчи, бетончи, том ёпувчи, дурадгор, сувоқчи касб-корини ўрганган. Бу эса кучларни тўғри тақсимлаш, иш вақтида бекор туриб қолишларини камайтиришга имкон беради. Маълумки, қурилиш материаллари бир меъёрда етказиб берилмаётганлиги натижасида ана шундай бекор туриб қолишларга йўл қўйилмоқда.

Биз керамзит заводи қурилишида ишламоқдамиз. Иш кўлами кенг, механизмлар етарлидир. Партия XXVI съезди йилини янги меҳнат муваффақиятлари билан нишонлаш ниятидамиз. Шунинг учун ҳам юксак ишлаб чиқариш унумдорлигига эришяпмиз — бригада йил бошидан бери ойлик топшириқларини қарийб икки баравар ошириб бажармоқда. Ўнинчи беш йиллик программасини бир ярим баравар ошириб адо этдик. Ҳозир эса янада юксак маррани белгилаб олдик. Бир беш йилликда икки беш йилликни бажарамиз. Ўз сўзимизнинг устидан чиқамиз.

Ҳошим ХЎЖАЕВ,
«Андижанводстрой» трестининг скреперчилар бригадаси бошлиғи

Мен Марказий Фарғона дашт ерларини ўзлаштириш соҳасида чорак асрдан кўпроқ вақтдан бери ишламоқдаман. Биз меҳнат қилган жойларда қум кўчкилари ўрнида обод посёлкалар қад кўтариб, ям-яшил пахтазорлар бунёд этилаётганлигидан қувонмоқдамиз.

Шу йиллар давомида мен ўнлаб ёш механизаторларни ер қазиш техникасини бошқаришга ўргатдим. Ҳозир эса 14 шогирдим мен билан бирга ишламоқда. Улар ҳам мен каби нормани ошириб бажармоқдалар. Ўнинчи беш йилликда ўн йиллик топшириқни адо этдим, ўн биринчи беш йилликда эса камида ўн бир йиллик топшириқни бажаришга аҳд қилдим. Шу йиллар давомида яна уч малакали скреперчи тайёрлаш мажбуриятини оламан. Ватанимиз олдимизга қўйган топшириқни муваффақиятли бажариш учун бутун чораларни кўрамиз, партия аграр сиёсатини амалга оширишга имкони борича ўз ҳиссамизни қўшамиз.

Фанави ШАЙДУЛИН,
93-ихтисослаштирилган трест монтажчи-слесарлар бригадаси бошлиғи

Ўтган беш йилликда бригадамиз саккиз ярим йиллик топшириқни бажарди. Ҳозир эса ўн биринчи беш йилликда икки беш йиллик программасини бажаришдан иборат юксак маррани белгилаб олдик.

Бундай мажбуриятни олишдан олдин яхшилаб ўйлаб кўрдик албатта, вақтдан қандай ютишимиз, ишнинг бажарилиш муддатларини қисқартиришимиз мумкинлигини ҳисоблаб чиқдик. Анча-мунча резервларни қидириб топдик. Бизлар Олмалиқдаги кон-металлургия комбинатини реконструкция қилиш учун 1220 миллиметр диаметрдаги қувур ётқизмоқдамиз. Қувурларни пайвандловчи ярим автоматдан фойдаланган ҳолда стендда пайвандлаш сўнгра эса уларни жойларга олиб бориб ўрнатишни ўйлаб қўйдик. Буни синаб кўрдик ҳам. Иш нормада кўзда тутилганидан қарийб тўрт баравар тезроқ бажарилди. Мана шундай янгиликлар ҳисобига вақтдан ўзиб ишламоқдамиз, ойлик топшириқларини икки баравар ошириб бажармоқдамиз.

* * *

Ўзбекистоннинг ўн беш машҳур қурувчиси ўзларининг ватанпарварлик ташаббуси республиканинг ҳар бир қурилишида қизғин қўллаб-қувватланишига, минглаб кишилар уларнинг изидан боришига ишонадилар. Беш йиллик гвардиячилари ўн биринчи беш йилликнинг ҳар бир йилини, ҳар бир кунини энг юксак меҳнат унумдорлиги билан нишонлашга, қурилиш ишларининг юксак суръат ва сифат билан олиб борилишига эришишга даъват этадилар. Янги-янги заводлар ва ирригация каналлари, чорвачилик комплекслари ва уй-жойлар, болалар комбинатлари ва маданият саройлари, поликлиникалар ва кинотеатрлар муддатидан илгари фойдаланишга топширилаверсин. Бу эса кўп минг кишилик қурувчилар армиясининг жонажон Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXVI съезди тарихий қарорларини бажаришга қўшган муносиб ҳиссаси бўлади.

(ЎзТАГ).

МИРМУҲСИН 60 ЁШДА

ЗАБАРДАСТ ИЖОДКОР

Табиат шу қадар доно ҳамда саховатлики, ҳар бир шахс учун, унинг умри, ҳаёти учун бебаҳо ҳисобланган йиллар ортидан йиллар келаверади ва кетаверади. Аммо ҳамма гап шундаки, кимда бу йиллар қандай мазмун билан давом этади ва ўтади, бу йиллар қай даражада маънодор бўлади, яъни инсон моҳияти ва улуғворлигига қай даражада монанд бўлади, уларнинг ҳар бири меҳнат ва ижод жиҳатидан, умуман элу юртга, замонга, ижтимоий ҳаётнинг у ёки бошқа соҳасига фойдали бўладими, бирон из қолдирадими?

Шу ғоят жиддий саволларга, ҳар бир шахснинг (шахснинг ўзининггина эмас!) тақдири билан узвий боғлиқ бўлган, шу тақдирни белгилайдиган, йўналтириб турадиган энг катта, ҳал қилувчи сўроқларга энг яхши, намунали жавоб берганлардандир Мирмуҳсин; ўзининг гўзал, серқирра, салмоқли ижоди ҳамда ижтимоий фаолияти билан, яна денг, қирқдан кўп йиллар давомида, — йиллар дегандаям, қандай йилларки! Ҳар бири аввалгидан яна маҳсулдор ва мазмундор! Уларнинг жуда мураккабликлари ва жиддийликларига, вазифалари ҳам борган сари кўпайиб ва талаб ҳам кучайиб борганлигига қарамай. Асосий гап ёзувчининг «ўзининг» бундай йилларидагина эмас. Яшаган ва ижоди учун замин бўлган халқ ва Ватан йиллари, жаҳон ва башарият йиллари — шуларда ҳамдир асосий гап. У йиллар эса: биринчи ва кейинги муаззам беш йилликлар, кескин синфий курашлар; бутун мамлакатни, одамлар онги ва ҳаётини социалистик асосда қайта қуришлар, гигант қурилишлар; уруш кулфатлари ва ғалаба завқи, севинчлари, яна буюк тикланиш ва бунёдкорлик жараёнлари...

Мирмуҳсин Улуғ Октябрь алангаларида униган, кейинлар зўр тараққий этиб кетиб, жаҳон миқёсига кўтарилган буюк совет адабиёти заминида яшаб, ижод қилиб, улкан қаламкашлар каби ўша йилларнинг имтиҳонидан ўтаверди, орқада қолмай, ижоддаги айрим равнақ, нуқсонларига лоқайд қарамай. У мазкур йилларнинг масъулиятини тўғри тушуниб, уларни халқ билан бирга, «хафа» қилмай кузатаверди, маълум маънода улардан зўр чиқди ҳам, яъни шундай асарлар бердики, улар ўша йилларнинг шоир, адиб томонидан ўзига яраша яратилган солномаси бўлди.

Мирмуҳсин шеърларидан бирида ижоди ва фаолияти моҳияти ҳамда мақсадини, халқи ҳаёти ҳамда ишларини образли ифодалаб ёзди: **«биз ҳамиша асаларига ўхшаб ишлаймиз, одамларга бол тайёрлаймиз, ёвларга эса заҳар...».** Бу, азиз юбиляримиз ижодига яхшигина эпиграф бўлиши мумкин, зотан унда, қатрада қуёш қабилида ёзувчимизнинг бутун ижодий фаолияти яхшигина кўриниб тургандай.

Ҳақиқатан ҳам, ҳайратланмай илож йўқ унинг онгли ҳаёти йўлига. Унинг практик фаолияти ва ижодий ҳаёти чиндан-да жуда сермаҳсул ва серқирраdir, кўпларга жуда яхши ўрнак бўлардир.

Бунга ўтишдан олдин, Мирмуҳсинни шундай юксакликка олиб келган баъзи асосий омиллар ҳақида бир неча сўз. Унда табиий талант ҳавасланарли даражададир. У мазкур талантдан ўз вақтида, яратувчилик меҳнати машаққатларига бардош бериб, яхши фойдаланди. Бунинг устига, у кичиклигидан халқ эртакларига ва достонларига жуда қизиққан ва кўп нарсани ёддан билиб олган...

Яна: одамлар ҳавас билан тилга оладиган шоир бўлиш учун ўз халқи ёзма адабиётидан, жаҳон бадиийтидан, айниқса, буюк рус сўз санъатидан тўхтовсиз ва ижодий ўрганиш, фойдаланиш зарурлигини Мирмуҳсин ёшлигидан бошлабоқ тушунди, тушунибгина қолмай, шунга амал қилиб, ажойиб оригинал асарлар яратди. Бинобарин, унинг, «Ўзини, адабиётни, ўқувчини ҳурмат қиламан, деган ёзувчи ҳамиша устозлардан ўрганиши, ўрганиши ва яна ўрганиши зарур», деб қайта-қайта таъкидлаши ҳам бежиз эмас.

Яна: Мирмуҳсиннинг отаси қўли гул кулол бўлган. Шу мактабда бевосита иштирок этиб, Мирмуҳсин отасининг оддий тупроқ ва лойдан қандай ҳайратланарли санъат мўъжизаларини яратганлигини кўрган, бу санъат мўъжизаларининг ўзларига хос гўзаллиги, нафосати ва шеърийтини борган сари чуқурроқ тушуна ва таъсирланаверган. Буни ҳозирга қадар эсида шукроналик билан сақлаб юриши ҳам тасодифий эмас.

Яна: Мирмуҳсин ҳамиша партия, ҳаёт ва халқ билан чамбарчас боғлиқ бўлишга, бармоқлари билан замон томирини тутиб туришга ва шунга қараб қалам тебратишга, даврнинг умумбашарий аҳамиятли актуал масалаларини ўз вақтида пайқаб олиш ва актив, ҳужумкорлик, принципиал партиявийлик билан бадиий акс эттиришга, ҳаёт ила ҳамиша ҳамқадам бўлишга ва ҳатто олдинда ҳам боришга интилди. Унинг ижодининг қудрати ҳам шунда...

Буларнинг ҳаммасидан кўзлаган мақсадлари ҳамиша аниқ бўлди. Мирмуҳсин учун: кўп ва пишиқ ижод қилиш, яхши асарлар яратиш, гениал Ленин ғояларига ва давр проблемаларига, жонажон партия ва совет воқелигига, баҳодир совет халқи ва Ватанига хизмат қилиш, социализм қуришга ўз ҳиссасини қўшиш, инсон номига иснод келтирадиган лаънати иллатларга қарши курашиш, ёвуз империализм билан олишиш ва башариятни машғул этган масалаларни ақл, озодлик ҳамда адолат фойдасига ҳал этишда «Менинг ҳам иштироким бор!» деб мағрур айта олиш...

Мана ҳозир сарҳисоб вақтида, дўстимизнинг тўйи тантаналари айёмида севинч билан баралла айтиш мумкин: у ўз мақсадларига эришиб келди, эришганда ҳам мақтанарли муваффақиятлар ила, асарларидан миллионлар мамнуният билан фойдаланадиган моҳир ёзувчи бўлиб, халқ, партия ва давлатимиз томонидан қўш-қўш орденлар, медаллар, юксак унвонларга сазовор этилган ажойиб ижодкор сифатида. Унинг қатор асарларининг Совет Иттифоқидаги бир қанча тилларга таржима қилиниб, қардошларимиз томонидан севиб ўқилиши ҳам унга катта мукофотдир, ташқи мамлакатларга етиб борганлиги ҳам ҳавасланарли мукофот, эътироф ва эъзозлашдир.

Мирмуҳсин инсоният тарихида янги, ақл ва адолат даврини бошлаб берган гениал Лениннинг ўзининг поэтик ва прозаик асарларида куйлашни шараф иши деб билди...

Беқиёс Совет Ватани мислсиз баҳодирликлар, бойликлар ва буюк бахт масканн эканлигини, халқлар дўстлиги, ҳамкорлиги ва тинчлик диёри, посбони эканлигини, унда бунёдкор ҳаёт қайнаётганлиги ва энг илғор идеаллар тантана қилаётганлигини, унда бутун тараққийпарвар башариятнинг асрий орзулари ушалаётганлигини Мирмуҳсин жуда яхши билади, буни ўз турмушида ҳам кўрган. Шунинг учун шу муқаддас диёрини шу тарзда тараннум этишни шараф иши деб билди, асосий мақсад қилиб олди ва тараннум этди.

Ижод йўлига жуда ёшлигида кира бошлаган, ўн беш ёшида биринчи асари эълон қилинган Мирмуҳсин кейинги 45 йил мобайнида, поғонадан поғонага кўтарилиб, ижодда табиий бўладиган равнақ етишмовчиликларини ҳам эътиборсиз қолдирмай, бой хазина яратди ва халқи ҳамда Ватанига тортиқ қилиб келди. Бу хазина каттаю кичикларга бағишланган, халқимизнинг оғир кечмиши, совет давридаги бахтиёр ҳаёти, пахтакор паҳлавонлар ва чўлқувар баҳодирлар, қаҳрамон жангчилар ва мўъжизакор ишчилар оламидан, ажойиб зиёлилар фаолиятидан, халқлар дўстлиги ва улуғворлигидан, Ленин партияси донолиги ва ишларидан унган кўплаб шеър ва ҳикоялар, достон ва балладалар, бир неча қисса ва қатор-қатор монументал романлар жамул жамидир, икки юзга яқин китоб ва китобчалардан ташкил топгандир, ҳа, икки юзтача-я! Яна денг, энг муҳими шундан ҳам иборатки, ёзувчимиз тарихимиздаги ёрқин шахсларнинг шундай кўркам образларини чиздики, замонамиздаги ўз Ватанимизда ва ташқи мамлакатларда бунёдкорлик ва эзгулик учун курашлардаги ҳар томондан гўзал ва ҳавасланарли одамларнинг шундай ажойиб образларини яратдики, уларнинг қарийб ҳар бири асарга узук кўзидай безак бўлиб, ўқувчилар оммаси учун яхши мактаб кабидир, етакчи ва илҳомбахшдир.

Хуллас, давримизнинг атоқли ёзувчиларидан А. Фадеев, Н. Тихонов, С. Шчипачев, Самад Вурғун, Иван Ле, Вера Инберларнинг Мирмуҳсин ижодига берган баланд баҳолари бежиз эмас, ахир!..

Мирмуҳсиннинг сержанр ва серқирра ижоди ўзининг савияси, аҳамияти ва интернационалистик мазмуни жиҳатларидан аллақачонлар бир миллий адабиёт доирасидан узоқ-узоқларга чиқиб кетди. Унинг аксар асарлари, шу жумладан, юксак талабчан Москвада рус тилида нашр этилиб келинган ва нашрга тайёрланган қатор поэтик ва прозаик полотнолари, айниқса, «Меъмор», «Умид», «Дегрез ўғли», «Чотқол йўлбарси», «Зиёд ва Адиба», «Илдизлар ва япроқлар» номли ҳаммага машҳур романлари бутун совет адабиётига қўшилган жуда арзирли ҳисса бўлди. Бу билан ҳаммамиз фахрланамиз.

Адолат юзасидан шуни ҳам айтмоқ лозимки, Мирмуҳсин бугуннинггина ёзувчиси эмас. У келажакни ҳам кўзлаб ижод қилди, келажак авлодлар учун ҳам керак бойликлар яратди. Ҳа, ўзининг бақувват асарларида жуда порлоқ келажакни ҳам яратадиган ғояларни, мақсадларни тараннум этди, ҳозирги воқелигимизда мавжуд бўлган, бўла бошлаган ва ўша — янада улуғвор келажакнинг куртаклари, тенденциялари ҳисобланганларни алоҳида урғу ила мадҳ этди, тарғиб қилди.

Айниқса, ҳозирги давр учун жуда муҳим бўлган яна бир нарса. Таржима масаласи ҳамиша Мирмуҳсиннинг диққат марказида турди. У қардош адабиётларнинг, жаҳон бадиийтининг бирқанча дурдоналарини ўзбекчага моҳирона кўчириб, халқига тақдим этди. Ҳа, унинг ўз халқига бўлган муҳаббати ва мураккаб меҳнати туфайли Пушкин, Маяковский, Шевченко, Адам Мицкевич, Николай Тихонов ва бошқалар ўзбек хонадонида ўзбек тилида ҳам сўзлайдиган ва олам-олам эстетик завқ берадиган бўлдилар.

Ниҳоят, шуни ҳам алоҳида қайд қилмоқ лозимки, Мирмуҳсинда жуда ёқимли, ажойиб ва гўзал шахсий инсоний фазилатлар бор. Жумладан, унда ўзига, ижодига талабчанлик, эришган ютуқлари ила қаноатланиб қолмаслик ва камтаринлик чиройли бирликни ташкил этади, унинг ҳамиша янада маҳсулдор ижод қилиш ва давр савиясида бўлишга интилишлари ҳам шу билан изоҳ этилади. У, «Бизнинг фалсафа» номли шеърида партия, Ватан, халқ олдидаги вазифаларимизни етарли бажардикми, деган савол қўяди ва «Шу ўй билан бу юрак дардлик» деб жавоб беради, ҳамиша қарздорлик ҳиссиёти унинг қалбига тинчлик бермайди...

Ҳақиқий халқ ёзувчиси шундай бўлади!

Воҳид ЗОҲИДОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги.

Редактор ўринбосари Б. ЮСУПОВ.